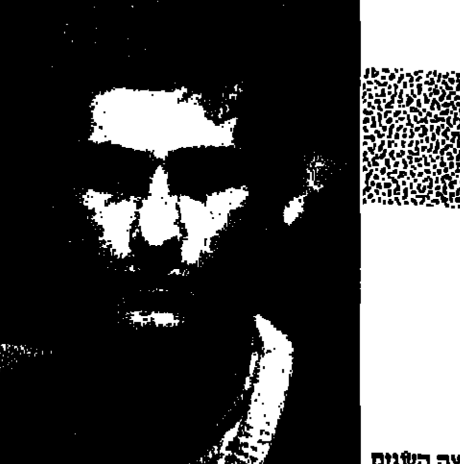

גליון מס. 88
שבוע ספורט
הלהיטים של הקיץ!
סמאש 3
הלוהטים
להיטי הריקודים הלוהטים
פרינס
"סימן הזמנים"
כולל הלהיט: סימן הזמנים
THE JOSHUA TREE U2
להקת U2
"עץ יהושוע"
ויטני יוסטון
כולל הלהיט:
אני רוצה לרקוד עם מישהו
THE SUPER
סופר ז-ז-זבדק!
85 להיטי ריקודים נונסטופ במיקס מטורף
TOM PETTY & THE HEARTBREAKERS
טום פטי ושוברי הלבבות
"תנו לי לעלות"
מעל גבי תקליטים קלטות וקומפקט
HED-ARZI
להשיג בכל חנויות התקליטים

אילת קראה לקרן

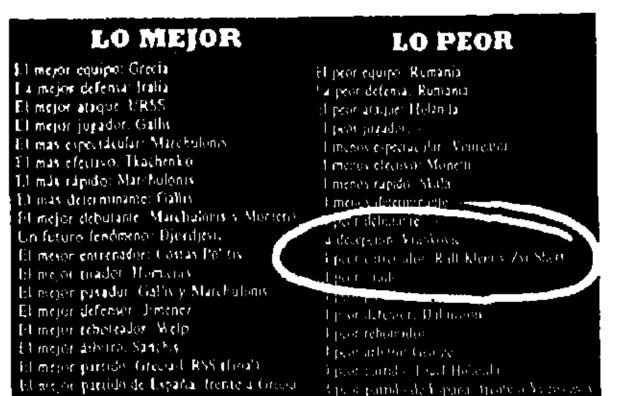

חנן קרן. רוצה השגים בדרום. (צילם: עדי אבישי)

בין 170 הקבוצות החדשות שנרשמו באיגוד הכדורסל לקראת העונה הבאה שתפתח בחורש הבא, מצאנו גם את מכבי אילת שתשחק בליגה ג'. אין זו הקבוצה האילתית הראשונה. קדמה לה, הפועל אילת (נצמרת ליגה א') שעושה עתה מאמצים לעלות לארצית. לצורך זה "הורידו" אליהם האילתים את הבין־לאומי הוותיק חנן קרן ש־שמש מאמן־שחקן, ואת אבי פונל (לשעבר אליצור נתניה).

בעוד הפועל אילת רודפת אחר הישגים, מתחילים המכבים מאילת בבניית תשתית. בתקנון האגודה באים לידי ביטוי ערכים חינוכיים שראשיה מבקשים להדגיש. באחד מסעיפי התקנון של מכבי אילת, נאמר, שהיא תדגיש "חינוך לאהבת הבריות, העם, המדינה, השפה והרגל. טיפוח ההכרה הלאומית והציונות לפי מורשת ישראל ותנועת המכבי...".

ציונים ספרדיים לקליין ושרף

LO MEJOR	LO PEOR
El mejor equipo: Grecia	El peor equipo: Rumania
La mejor defensa: Italia	La peor defensa: Rumania
El mejor ataque: URSS	El peor ataque: Holanda
El mejor jugador: Gallis	El peor jugador: -
El mas espectacular: Marchulonis	El menos espectacular: [illegible]
El mas efectivo: Tkachenko	El menos efectivo: Monetti
El más rápido: Marchulonis	El menos rapido: [illegible]
El mas determinante: Gallis	El menos determinante: -
El mejor debutante: Marchulonis y Montero	El peor debutante: -
Un futuro fenómeno: Djordjevic	La decepcion: [illegible]
El mejor entrenador: Costas Politis	El peor entrenador: Ralf Klein y Zvi Sherf
El mejor tirador: Homicius	El peor [illegible]
El mejor pasador: Gallis y Marchulonis	[illegible]
El mejor defensor: Jimenez	El peor defensor: [illegible]
El mejor reboteador: Welp	El peor reboteador
El mejor arbitro: Sanchis	El peor arbitro: [illegible]
El mejor partido: Grecia-URSS (final)	El peor partido: [illegible]
El mejor partido de España: frente a Grecia	El peor partido de España: [illegible]
El equipo mas espectacular: Grecia	El equipo menos espectacular: [illegible]
El equipo mas efectivo: Grecia	El equipo menos efectivo: Holanda
El equipo más rápido: España	El equipo mas lento: [illegible]

המקור: טבלת הסיכום במגזין הכדורסל הספרדי

ירחון הכדורסל הספרדי Nuevo Basket, מברצלונה, סיכם את אליפות אירופה הי"25, שנערכה ביוני ביוון, בטבלה [illegible]:

★ הנבחרת הטובה ב[illegible] הטובה ביותר: לאיטליה; ההתקפה המצטיינת: לבריה"מ; השחקן המצט[illegible] ג[illegible]עיל ביותר: טקאצ'נקו (בריה"מ); המבריק: מרצ'ולוניס (בריה"מ); ההח[illegible] [illegible]ורה הטובה ביותר: של מרצ'ולוניס (בריה"מ) ומונטרו (ספרד); השחקן [illegible]ל [illegible]יץ' (יוגוסלאוויה); המאמן המצטיין: פוליטיס (יוון); הקלע המצטיין: הומי[illegible] [illegible]ים הטובים ביותר: מרצ'ולוניס וגאליס; שחקן ההגנה המצטיין: חימנז (ספרד[illegible] [illegible]ון: וולפ (גרמניה); המשחק הטוב ביותר: יוון–בריה"מ (גמר); הנבחרת המרשימ[illegible] [illegible]ן; המהירה: ספרד.

★ הנבחרת הגרועה ביותר: ר[illegible] [illegible]גרועה ביותר: רומניה; ההתקפה הגרועה ביותר: הולנד; השחקן האפור ביותר: וינ[illegible] [illegible]; הפחות יעיל מכולם: מונטי (צרפת); האיטי ביותר: סקאלה (צ'כיה); המאכזב: [illegible]' (יוגוסלאוויה); המאמנים הגרועים ביותר: קליין (גרמניה) וצבי שרף (ישראל); שחקן ההגנה הגרוע ביותר: דוביסון (צרפת); המשחק הגרוע ביותר: הולנד – ישראל; הנבחרת הפחות מרשימה: רומניה; הפחות יעילה: הולנד; האיטית ביותר: גרמניה.

הכושר – של גיל 40; הרמה – של גיל 20

ותיקות הכדורסל. מימין: לאה מלמד, יעל פיקרש, נועה סקלי, תרצה סקורניק וזיוה לנגר (צילם: נאור רהב)

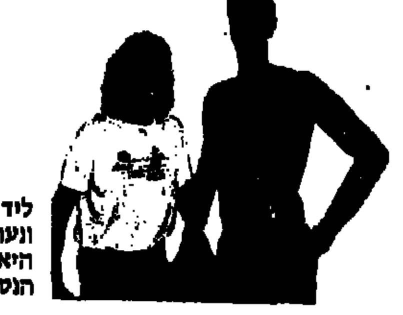
נשים רבות שפרשו מפעילותן בספורט תחרותי, מקנאות ביוזמה הברוכה של גברים שפרשו, יש להם רצון, זמן וכוח להמשיך וליהנות מהמשחק לו התמכרו שנים רבות.

במגרשים תחת כיפת השמים, באולמות בתי־ספר ומועדוני ספורט, מוצאים אותם מתרוצצים בין הסלים, בועטים כדורים לשער או מנחיתים מעבר לרשת – ונהנים מכל רגע. מסגרות ספונטאניות מהסוג הזה אצל נשים, קשה למצוא. מי שרוצה לשחרר אנרגיה בין הסלים, או במשחק אחר, מתקשה למצוא מסגרת.

בתחילת הקיץ, התארגנה קבוצה גדולה של כדורסלניות וותיקות, רעבות לכדור, שאינן משחקות בליגות השונות ומידי יום ו' לפנות ערב הן מוציאות אנרגיה, במגרשי הכדורסל של סמינר הקיבוצים בת"א. הן מגיעות לשם עם הילדים, המתרוצצים בדשא המטופח, ומאפשרים לאמהות חופש פעולה ספורטיווי מוחלט.

מי תראו שם? – כדורסלניות עם עבר בין־לאומי: נועה סקלי (ליפשיץ), חברת הוועדה המקצועית באיגוד הכדורסל; יעל פיקרש מאמנת הקארטיות של ישראל; לאה מלמד, הבין־לאומית של הפועל ת"א; זיוה ענבר (לנגר), תרצה סקורניק, ועוד. למרות ההערוויות והיעדר כושר גופני, כמו שהיה להן בשנות ה־20 שלהן, הן מקיימות מידי יום ו' משחק כדורסל, שהרמה המופגנת בו לא היתה מביישת גם את הליגה הלאומית, כיום.

ההשראה של מוטי דניאל

ליד הרשת. מוטי ונערתו קרי. בטניס היא מס. 1 (צילם: הנס אנגלסמן)

השנתיים בארה"ב עשו הרבה למוטי דניאל, הבינלאומי החדש של מכבי ת"א. הכל חושבים שהכדורסל הרויח מהשיפור רב שחל במשחקו – אבל יש הפתעות. הרווח הגדול, נכון לעכשיו, מהתקופה האמריקנית שלו היא חברתו קרי וינטר. מוטי פגש אותה במיכללת "ג'ורג' וואשינגטון" שבה שיחק, קרי הבלונדינית הופיעה בנבחרת הנשים של האוניברסיטה. מאז היא ההשראה שלו.

כהפרש של יום, חגגו השניים בשבוע שעבר את מסיבות יום ההולדת שלהם – מוטי (24) וקרי (22). עד שיעמידו חופה, מצטרפת קרי לאימוניו במכבי ת"א וגם מפגינה בעצמה יכולת בקליעה לסל. מדי ערב הם רצים, יחד, 6 ק"מ ברחובות חולון. בנוסף לכך, מנצלת קרי את העובדה שחברה עושה את צעדיו הראשונים בטניס וכאמריקנית משופשפת היטב ב"ספורט הלבן" היא גם... מביסה אותו מדי ערב ב"נופשונית".

שבועספורט

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דגן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל': (03)439442

בשער

השיבה הביתה. מושל'ה מרכוס חוזר לשער מכורתו, מכבי ת"א, אחרי גלות. צילם: נאור רהב

מה בגליון

היש... את שלו

משה גורלי

שני דברים מרגיזים־עד־מרתיחים את מזכיר הפועל חולון, מישקה לפרדון. הראשון – הרמיזות המופרחות על האפשרות שחולון תיתרסק תקציבית והשני, כמובן, הרגשת הציביון השחור של הקבוצה בעונה הבאה, כאשר בהרכבה יופיעו קני אוראנג', ג'ו דאוסן, ג'יימס טרי ודייוי בורמור.

לפרדון: "מדוע אצל מכבי ת"א קוראים לזה 'ניהול נכון' ואצלנו זה 'פלא כלכלי'? אנו עובדים לפי תקציב מתוכנן מראש, ורק אחר־כך מחלקים אותו. משלמים משכורות בזמן, ומסיימים פחות או יותר מאוזן. המקורות שלנו: הכנסות מכרטיסים, מבית־הספר לכדורסל, פירסום, אימוץ, מרכז הפועל, עיריית חולון. וגם אוהדים, ביניהם כמה שיושבים בארה"ב שמימנו לנו את קני באניסטר. בלעדיהם לא היינו יכולים לקנות אותו".

העניין השני, דמותה ותדמיתה של הקבוצה, הוא ממש בנפשם של קברניטיה. לפרדון: "לא מובן שתדבר על 'שחורים'. אלה מתאזרחים. אם היו קוראים להם קורנליוס, מאלוביק, דלזל או לאסוף, זה היה בסדר? – בורמור וטרי הולכים לצבא, וזו גזענות להתייחס לצבע עורם".

מאיר מאור, יו"ר מחלקת הכדורסל, מוכיח שלכולם, בעצם, יש ארבעה אמריקנים ולקבוצות שעוד לא השלימו את רכישותיהן, עוד יהיו.

לתרום נשמה ולב

ובכל זאת, הסיפור הוא חולון.

לאליצור נתניה, למשל, אין ברירה. אם היא רוצה לשרוד, עליה לרכוש מכל הבא ליד, ללא הבדל דת וצבע. לחולון, לעומתה, תשתית ישראלית איתנה. מבית היוצר המקומי צמחו כשרונות כאלימלך, בוגין, מאור, דניאל, חנוך.

ישראל אלימלך: "בשביל להישאר בתמונה אין ספק שצריכים אמריקנים, אבל לקבוצה כמו חולון מספיקים שניים וברמה גבוהה. עדיף שהשאר יהיו ישראלים. אפילו אם יהיו קצת פחות טובים, יוכלו לתרום יותר עם נשמה, לב ואיכפתיות".

נשמה ולב אינם ערובה להצלחה, ובחולון, היום, ההצלחה היא מעל לכל וזה לגיטימי בהחלט. חשוב להם גם שההצלחה תעבור דרך 'שואו' טוב. ל'שואו' טוב נחוצה קבוצה אטרקטיבית בתוספת ה'פיצ'פקעס' מסביב – חולי הנמר, מיכל פלח וצוות הצ'ירלידרס שלה, הגרלות פרסים, הופעות ועוד הפתעות שמאיר מאור, איש שיווק במקצועו, מתכנן.

בחולון מודעים ואף רגישים לביקורת, אך לא מסכימים. לפרדון: "לחולון עדיין הבסיס הישראלי הרחב ביותר. מארבעת הכוכבים שגדלו בקבוצה, נשארים שלושה. כמה ישראלים שגדלו בהפועל ת"א תמצא בה היום? – אחד. בגליל־עליון? – אף אחד. במכבי ת"א? – שלושה, כמו אצלנו".

האחראי לכשלון

הסבר זה מוכיח שאפשר להחזיק את המקל משני קצותיו: מצד אחד להתהדר בגרעין ישראלי ומצד שני להצטייר בארבעה אמריקנים פלוס מאמן אמריקני שהובא. גם משיקולים מקצועיים (ראה מסגרת אשר) וגם משיקולי קומוניקציה עם החבר'ה. אילן קובלסקי, העוזר, יתרגם לאלימלך, בוגין ומאור את רצונותיו וכוונותיו של המאמן מארווין קסלר, שמצירו ינסה לתרגם את החלום הגדול שטווים בחולון, להחליף את ארואסטי, הגוזר הנצחי של רשתות הסלים ביד־אליהו בתום העונה.

המלך שזוהרו הויעם קמעה – ישראל אלימלך. דווקא מתגעגע לימים של ארבעה ישראלים וזר אחד
צילם: עדי אבישי

קונסוליום מנהלי הפועל חולון/כדורסל – לפרדון־אשר־דננברג־מאור, לא מבינים מדוע תקציב מיליונים של מכבי תל־אביב קרוי 'ניהול נכון', ואילו ניהול מאוזן של קבוצתם מוגדר 'פלא כלכלי' ■ הצוות הבכיר גם מבהיר שלגבי דידו הדיבורים על קבוצה 'שחורה' הם גזענות לשמה. ■ משה גורלי שמע מהם גם שהדיבורים על היעלמות הגרעין הישראלי, שכה איפיין את האגודה, לא ברורים להם: "אנחנו במצב טוב לא פחות מרוב קבוצות הצמרת בארץ, שלכולן לא יותר משלושה צברים, ואפילו לא בהכרח מתוצרת בית" ■ שאיפות לשנה הבאה? – גמר גביע, גמר גמר־סל ■ צנועים

לציטוט משחררים יומרות צנועות יותר. לפרדון: "הציפיות שלנו הן להגיע לגמר הגמר־סל ולגמר גביע המדינה". אותן הציפיות היו גם בשנה שעברה, לכן אין פלא על הקונסנזוס בתחושת הכשלון בקרב ההנהלה. אולם הכשלון אינו יתום, והקונסנזוס השני הוא בזיהוי האחראי לכשלון: המאמן. עופר אשר שניל את המיתקפה, ולאחרים נוח להסכים איתו. בצדק מבחינתם – אם המאמן אשם הם נקיים.

לפרדון: "החלטתי, כמזכיר הפועל, לתת גיבוי מלא להנהלה כאות הערכה והוקרה על השקעתה ומסירותה. לפי דעתי ההחלטות שלקחו היו נכונות.

לעתים קורה שנכשלים בתחום המקצועי. ההנהלה תפקידה לתת כלים וגיבוי למאמן".

אחת ההחלטות השנויות במחלוקת היתה הבאתו של קני באניסטר. בחולון מודים שהרכישה נכשלה, אך משוכנעים לחלוטין בצדקת ההחלטה, בבחינת חכמה לפני מעשה, שאינה דומה לחכמה שלאחר מעשה. ידוע ששחקנים משווקים דרך קאסטות וידיאו המקרינות אותם במיטבם. לבאניסטר יש משחק־על־קאסטה בו השחיל לסלטיקס 30 נקודות, והקאסטה הזו שוכנת תדיר בתיקה של אמרגניתו. מלבד זאת, קשה לעמוד מול הקסם של ה־נ.ב.א, למרות הלקח העגום שהותיר ג'ואל קרמר.

לזכותה של חולון אפשר לפחות לזקוף הפקת לקחים מהירה: סבורים שנכשלו עם מאמן ישראלי, הביאו אמריקני; סבורים שנכשלו עם רכש נ.ב.א. – הביאו אמריקנים שהתנסו באירופה, למרות שאלו יקרים יותר.

הביטוי להערכה: כסף

ככלל, אין נוסחה מדוייקת שתבטיח רכישה מוצלחת, אולם נחוצה מודעות למספר גדול של פראמטרים – התאמה לצרכי הקבוצה, התאמה מנטאלית ופסיכולוגית לארץ, מיגבלות תקציב, עיתוי ומקום החיפוש, עיתוי הבחירה, הקשרים המתאימים, הסוכנים המתאימים ומעל לכל – מזל.

אצל באניסטר התעלמו, למשל, מהעובדה שלא היתה אף קבוצה, בארה"ב או באיטליה, שנכונה לשלם עליו יותר מ־40 אלף דולר, ובביזנס הזה המחיר המוצע משקף את הרמה המוערכת. חולון שילמה לבניסטר 140–150 אלף דולר, שכאמור מומנו בידי ישראלים בארה"ב המקורבים לחולון. אין לשכוח שבאניסטר התחיל טוב ואף ניצח את אליצור נתניה. גם הבום התקשורתי שיצר ('אנימל'!) סייע לצופף צופים באולם החולוני, שקיזזו מעט את הנזק המקצועי שלא איחר לבוא.

שני המפגשים נגד מכבי ת"א תימצתו היטב את סיפור באניסטר: בראשון, ביד־אליהו, הציג מגי את החיה כחיית שעשועים בלתי מזיקה. בשני, לאחר שבאניסטר הורחק, שטפו מאור ואלימלך את המשטח בדרך לניצחון חולוני מזהיר. אשר דווקא סבור שהמפתח לניצחון היה בורמור ששיתק את מגי.

פרשת ברדלי

גם פרשת ברדלי מעלה סימני שאלה לגבי אופי קבלת ההחלטות. מביאים שחקן מעולה שאף מצדיק על הפארקט את הציפיות המקצועיות והאנושיות שתלו בו, ובסוף אומרים לו: לך, אנחנו לא זקוקים לשחקן מסוגך. ההסבר החולוני: לפתע התברר לנו שג'יימס טרי לא יכול לשחק עם הגב לסל, והיינו צריכים סנטר באופן דחוף. לכן לא היתה ברירה אלא להחליף את ברדלי. הצטערנו צער גדול, כי הבחור היה משכמו ומעלה. ג'נטלמן אמיתי. ג'נטלמן ברדלי הוחלף לבסוף באנימל – והתוצאות ידועות.

דווקא מקליף פונדקסטר וג'ו קופר, ששירתו לפני שנתיים, מרוצים בחולון. קודם כל כפונקציה של השקעה. מדובר בשחקנים של 30 אלף דולר, וככאלה שענו על הציפיות. בייחוד ה'אוטיסט' שהתעורר לקראת סוף העונה, והתברג בצמרת הריבאונדרים. לא שחולון איימה באופן רציני על איזשהו תואר, אבל יחסית לעונה הקודמת ההישגים סבירים.

לפרדון: "הייתי בעד שיתוף שני זרים, בניגוד לעמדת מרכז הפועל. אם היו מורידים את הורים, חולון היתה לוקחת אליפות בהליכה". ואכן, בדיקת מקורות הצמיחה של כדורסלני איכות ישראלים מגלה שלוש קבוצות, אולי ארבע: מכבי ת"א (מיקי, מוטי, ליפין), מכבי ר"ג (ג'מצ'י, ויסמן) ואולי הפועל חיפה (זלוטיקמן), וכמובן הפועל חולון. ואולם, ניידות השחקנים אל הדולר החליפה מזמן את הנאמנות לסמל המועדון. מוטי דננברג, מנהל הקבוצה: "דווקא השחקנים מוכנים ללכת מהקבוצה בה גדלו אל מי שישלם להם טוב יותר. אז למה לבוא בטענות לקבוצות, כאילו רק הן אשמות בהליכת השחקנים".

בהחלט יש משהו בטיעון הזה. איש לא ציפה מג'מצ'י שישאר במכבי ר"ג רק בגלל שנולד בה, או מחיים זלוטיקמן שישאר בחיפה מאותה סיבה. ובכל זאת יש כמה שחקנים, שקוטלגו כסמלים ונכסים

אשר: נשמה של גארדים? – אפילו זה לא...

עופר אשר, יו"ר הוועדה המקצועית, סבור שלגיטימי בהחלט לנצל את מה שמאפשרים הבורר והתקנון. ההצלחה החולונית באיזרוח בורמור וטרי, איפשרה קליטת שני זרים, ושיחזור ההרכב האתני של אליצור נתניה. אשר, בתרגיל פראגוגי, מנסה להביאני למסקנה, דרך חידון שעורך לי: "באיזה נעליים משחקים בארץ? (ארידס, נייק), באיזה כדור משחקים? (ספולדינג, מיקאסה), באיזה מכונית נוסעים בארץ? (סיטרואן, סובארו). אחרי שהבנתי את הפרינציפ ביקשתי הבהרות:

– המודל הישראלי שהריץ מליניאק ב־1982/3 סיים רביעי, ואשתקד אפילו לא הייתם בקוראץ'?

זה בגלל שיטת הפליי־אוף. בליגה גמרנו במקום שני. אחר־כך מספיק המסר אחד ואתה בחוץ. זה מה שקרה כשהפסדנו להפועל חיפה, בבית.

– אז מדובר במעידה חד־פעמית, והדיון מזה הבל בסדר? תרבש למשל.

באניסטר הוא שחקן נ.ב.א. לשם אפילו מגי לא הצליח להגיע. הוא נתן 20 דקות בממוצע למשחק. מה שגמר אותו כאן, היו קצרים עם המאמן, על רקע מקצועי ופסיכולוגי.

– אז הבעיה היא המאמן?

בפירוש. המאמן אשם בכל מה שקרה. הוא לא היה מוכן לשמוע עצה מקצועית. דוגמה: הקבוצה החלוטין לא תיפקדה נגד איזורית צפופה, בונקר, שסגרה את הגבוהים. לא היו תרגילים להכניס כדורים פנימה או לשחרר קלעי חוץ. כשמכבי ת"א שמרה אותנו אישית, ניצחנו אותה ב־20 הפרש. הפועל חיפה, אצלנו בבית בפליי־אוף, לחצו אותנו באיזורית וניצחו. ואז, לפני המשחק המכריע של העונה – הגומלין בחיפה – המשיך קצורין באימונים לתרגל נגד אישית (!) שום נסיון להפיק לקחים, לשנות משהו. באנו לחיפה והם חזרו על השיטה שהצליחה בחולון, וניצחו שוב. תאמין לי, קיבלתי 500 שערות לבנות ממה שראיתי.

– אתה מסכים לקביעה של מנחם לס, שלמאמנים שלנו יש נשמה של גארדים?

אפילו זה לא. אילו היו גארדים, לפחות היו מחפשים איך להכניס כדורים פנימה לגבוהים. גם גארדים הם לא הצליחו להיות, אז היום הם נלחמים על הכותרות עם הכוכבים. רלף קליין היה שחקן גדול, אז היום הוא כבר לא צריך את הכותרות. הלקח שהפקנו הוא: אסור לתת קבוצה של חצי מיליון דולר לבחור בן 32. זו אחת הסיבות שהלכנו על מאמן אמריקני.

מנהל מישקה לפרדון: טענות רבות – "לא מעט צביעות"

הישׂראלי עשׂה את שלו

אנימל באניסטר מרגיש-כמו בבית, עם הצ'ירלידרס הנאמנות, בנוסח הי"ל.א. לייקרס. צילם: עדי אבישי

בלתי נפרדים מקבוצותיהן. עד היום ידועים שלושה כאלה: ברקוביץ', חזן ואלימלך. גם חבורה זו מתפוררת. חזן עוזב לירושלים, וכימים אלה נודע שהמלך מסייר בצפון הארץ, מתלונן על קיפוח בחולון. מבחינה זו, דווקא אין מקום לבוא בטענות לחולון. מהגרעין הקשה של התוצרת העצמית שלה, רק מוטי דניאל הלך. אולם נותרה השאלה כמה דקות יקבלו אלו שישארו.

ביטוי ברור: הצופים

אשר מבטיח חגיגית שאלימלך יפתח בחמישיה. אני מתקשה להאמין למשמע אוני – האם ההנהלה מתכוננת להכתיב למאמן (ועוד אמריקני!) את מי להעלות בחמישיה? "לא, לא, מרגיע אשר, אבל אלימלך יפתח. זה מתאים לשיטה שאנחנו הולכים עליה".

הגישה בחולון שואפת למקצוענות. משוכנעים שהקהל יבוא, אם הקבוצה תיתן הצגות טובות בלי קשר לצבע השחקן או למקורו. בשנה שעברה גימגמה הקבוצה, והקהל הגיב בהתאם. קביעה זו מתחדדת לנוכח מספר הצופים במשחקים המכריעים של הקבוצה: בגמר־סל הראשון, נגד הפועל חיפה – 750 בלבד (בגומלין בחיפה – 2,800). בשלישי נגד גליל־עליון, על הזכות להישאר בתמונת המאבק על מקום בקוראץ' – 600 צופים. במשחק הקובע נגד מכבי חיפה, על זכות ההופעה הזו – 500. מסקנה אפשרית ממימצאים אלה היא, שנהירת קהל כתוצאה מהזדהות עם הקבוצה ונכונות לחלוק עמה את רגעיה הגורליים, פסה מהעולם. באים רק כשיש 'אקשן'. כותרת ענק על אנימל מצליחה למלא יציעים, מאבקים מכריעים על השתתפות באירופה – לא כל־כך.

מיכל פלת, מנהיגת הצ'ירלידרס, נמצאת היום בארה"ב, מחפשת שם אביזרים טאקטיים לשיפור ההופעה. גם לפרדון ושות' מבקשים לשפר את הופעת הקבוצה. יודעים היטב שרק הבנות לא יספיקו לפתוח את הקהל. מכל מקום, אם היערכות המאסיבית, השנה, שוב לא תישא פרי, יוכלו בחולון לחזור על המלים הנשגבות שאמרו לי השבוע: "אנו בונים קבוצה לטווח ארוך. אין ספק שאם תימשך העשייה נגיע להישגים גדולים". ■

מליניאק: מאה ועשׂרה אחוז

בעונת '82/3 התגבשה בחולון חבורה שהטילה חתיתה על כל הליגה. מדובר בנייק קארטר פלוס עדת קאמיקאזות תוצרת בית, שכללה את אלימלך, בוגין, מאור, דניאל, יעקובי, רייס, שילוני, פליישר, אשר, שטרן. אף אחד לא האמין, אבל הצוות הזה גמר את הליגה במקום הרביעי, ובחצי גמר הפלייאוף פגש את מכבי ת"א עם ויליאמס, פרי, צימרמן, סילבר, לאסוף (כולם בוגרי יו. אס. איי.), מיקי ומוטי. 5 שניות לסיום וחולוניה מובילה בנקודה הפרש. בימים הרחוקים ההם עדיין ידעה מכבי להיחלץ מצרות בשניה האחרונה, וצימרמן אכן התרומם והכדור צלל פנימה עם הצפירה.

אריה מליניאק, המאמן דאז, משחזר: "באתי לקבוצה אחרי שגמרה מקום 9, קרוב ל־0 מבחינה מקצועית. הכל היה קטן, אפילו חשבו בקטן. אני התאמתי מאוד מבחינת היחסים לחבר'ה הצעירים. היינו כמו משפחה. הצלחתי להכניס אותם לטירוף ולהוציא מהם את המכסימום. שמרנו חצי־משחק בשמירת לחץ. בשמירה כזו, שחקנים כאלימלך, מאור, בוגין ודניאל, נותנים 110 אחוז. גם הקהל נכנס לטירוף. התאים לו השגעון הזה. הקבוצות היריבות היו מקבלות פחד. הצלחנו להפוך פיגורים של 20 הפרש והכי חשוב – השחקנים נהנו. אני לא מאמין ברגל, אבל למען המסגרת המשותפת, היה כדאי להילחם. גם אחרים סימפטו אותנו. היינו היחידים שקיבלנו מחיאות כפיים ביד־אליהו.

"היינו חזקים ונחמדים. חזקים, כי הצלחנו להתמודד עם מכבי ת"א, אבל נחמדים כי הפסדנו בסוף ולא פגענו בנכס הלאומי. הרגשתי שכל הארץ רוצה שחולון תנצח. ההפסד כאב לכולם".

בעונה לאחר מכן ('83/4) היו כבר שני אמריקנים (אוואנס וקרטר) וכך גם ב־'84/5' (קי וכורמור).

בעונת '85/6' – שלושה אמריקנים (קופר, פונדקסטר וכורמור) וכך גם ב־'86/7' (באניסטר, טרי וכורמור).

בעונת '87/8' – ארבעה אמריקנים.

מפגש הסטורי, השבת בוומבלי: מישל פלאטיני (מימין), בפעם הראשונה שלו באיצטדיון המפורסם, עם הכוכב הסורר דייגו מראדונה. צילום רדיו א.פ.

כל העולם וומבלי

מאיר בלייך
לונדון

אי שם בשנות ה־60, כאשר הרמנו מעט את הראש והרחקנו מעבר למכבי או להפועל – טוטנהאם, מנצ'סטר יונייטד וארסנל היו מוקד ניסופינו. עד 1966 כמעט ולא שמענו על הנבחרת האנגלית ורק קוון רוסי את העניק לה תהילת עולם רגעית. אתנו נותרנו לשמור אמונים לקבוצות הליגה המפורסמת בעולם.

התאחדות הכדורגל האנגלית חגגה השנה מלאת 114 שנים ליסודה. הליגה האנגלית, שבה כיכבו דייב מקאיי ודני בלנשפאואר, קני דלגליש ואיאן ראש, סקוטים, וולשים ואירים חוגגת רק עתה 100 שנה להולדתה. זהו יום ההולדת האמיתי באשר את הכדורגל האנגלי אנו מכבדים בזכות ליברפול ואברטון, נוטינגהאם ואסטון וילה, שכבשו גם את אירופה.

חגיגות שנת היובל של הליגה, שיכללו קונצרטים ושאר ארועים חברתיים נוצצים, יפתחו בשבת בהיכל הכדורגל בוומבלי במשחק "הליגה האנגלית נגד שאר העולם". כמה מכוכבי ההווה הגדולים יבואו ויזכירו למקומיים שהליגה שלהם מתייבשת ובכירי שחקניה נעים בקצב מסוכן לינשת בעוד רק בודדים עושים את הדרך ההפוכה. כמו בתחומים אחרים ההתחלה היתה של האנגלים אבל בתוך כמה עשרות שנים הם נותרים מאחור.

הליגה האנגלית נוסדה ב־17 באפריל 1888 עם 12 מועדונים. כיום חברות בה 92 קבוצות אשר יותר ממחציתן סובלות מגרעונות. בובי רובסון, המאמן הלאומי, שמונה להרכיב את נבחרת הליגה לא יכול היה להרשות לעצמו להזמין את רשימת השחקנים שחפץ. הללו מצויים מן הסתם אצל חמשת הגדולים: אברטון, ליברפול, טוטנהאם, ארסנל וגם מנצ'סטר יונייטר. כדי ליצג את הליגה וכדי לא להרגיז את מנהלי הקבוצות הוא הוגבל במספר המוזמנים מכל קבוצה.

נבחרת בריטית – מכל טוב

פיטר שילטון (דרבי) וסטיב אוגריזוביץ' (קובנטרי) הם השוערים. למערך האחורי הוא זימן את ריצ'רד גאף (טוטנהאם), קולין קלארק (צ'לסי), ג'ון מקללנד (ווטפורד), פול מגראת (מ. יונייטר), קני סאנסום (ארסנל). בריאן רובסון (מ. יונייטד) מוליך את היתר: ניג'ל ווב (נוטינגהאם), ליאם בריידי (ווסטהאם), קווין שידי (אברטון), כריס וודל (טוטנהאם), סיריל רג'יס (קובנטרי), פיטר בירדסלי (ליברפול), נורמן וויטסייד (מ. יונייטר) וקלייב אלן (טוטנהאם).

במלאת 100 שנה לליגה האנגלית, היא תנסה בשבת הקרובה להוכיח שהיא לא רק הטובה בעולם, אלא אף טובה משאר העולם ■ כוכבי הליגה האנגלית יתמודדו בוומבלי (17.00 – שידור ישיר בטלוויזיה הישראלית) נגד דייגו מראדונה, מישל פלאטיני – בהופעתו הראשונה אי פעם בוומבלי (!) – וגארי לינקר, שיובילו את נבחרת שאר העולם ■ לפני 14 שנה ניצחו האנגלים 2–1

מלאכתו של טרי ואנבלס, מאמנה של ברצלונה, היתה קשה יותר. הכוכבים סוכניהם וגם מועדוניהם הציבו תנאים שונים. את כוכביה ההולנדים החדשים של מילאן הוא לא זכה לקבל וכך ארע לו עם אמיליו בוטרגניו והוגו סאנשז של ריאל מדריד. קל היה לו יותר להביא את גארי לינקר, אנדוני זוביזארטה וחוליו אלברטו המשחקים תחת שרביטו בכל ימי השנה. עוד אליל שגילה רצון לבוא היה מישל פלאטיני שטרם זכה לשחק בוומבלי (!). השחקן שפרש יתרום את שכר טרחתו לקרן המסייעת לנגמלים מעישון סמים.

לואנבלס היה קשה יותר עם יורשו של הצרפתי הסימפטי. בשעת כתיבת הידיעה אפשר לדווח שדייגו מראדונה הואיל להסכים ולבוא תמורת כ־100,000 לישט. היה אפשר להבין את חששו לשחק מול קהל אנגלי לאחר שער "יד האלוהים" שלו במכסיקו אבל ככל הנראה סוכניו הלא מעטים הם שעיכבו את מתן האו.קיי. אם אכן מראדונה יבוא תהיה זו נבחרת עולמית של ממש.

רנאט רסאייב מספרטק מוסקווה וזוביזראטה הספרדי הראו כבר יכולתם בין הקורות. רשימת המגינים כוללת את ז'וסימר של בוטאפוגו מברזיל ולצידו חברו לנבחרת, סלסו, המשחק במדי אלופת אירופה פורטו. חוליו אלברטו מספרד ותומאס ברטהולד הגרמני של ורונה משלימים את המערך. גלן הייסן, שעבר מגטבורג לפיורנטינה וסלבטורה באגני מנאפולי הם נציגים נוספים של הליגה המשלמת ביותר בעולם.

שני נציגים יהיו לדינמו קייב: אלכסנדר זאבארוב ואיגור בלאנוב, שחקן השנה של אירופה. פלאטיני, שזכה בתואר זה שלוש פעמים, הוא הצרפתי היחיד בסגל. לאיוש דטארי ההונגרי שחתם באינטרכט פרנקפורט, גארי לינקר, פרבן אלקאייר הדני של ורונה והפורטוגלי פאולו פוטרה שעבר מפורטו לאתלטיקו מדריד – משלימים את הרשימה.

האנגלים מבקשים להראות שגם כיום, כאשר קבוצותיהם מנודות מאירופה, יש להם חלק בכדורגל העולמי והם מבקשים להזכיר לכל את תרומתם. שבוע לפני הבעיטה הקהל שלהם טרם נענה. רק 40,000 כרטיסים נמכרו ובהתאחדות מקווים שבואו של מראדונה ירתק את ההמונים. הם מקווים גם ששחקנים אחרים לא יודיעו על פרישתם ברגע האחרון. ב־1963, כאשר ההתאחדות חגגה את שנת המאה, ניצחו האנגלים במשחק דומה 2–1. הם היו רוצים גם עתה תוצאה כזאת.

רמת הציפיות

ד"ר אורי זמרי

היום בעוד שנה אמורים להפתח המשחקים האולימפיים בסיאול, בירת קוריאה, (שימו לב עד כמה אני זהיר בלשוניו), ואי־לכך הגיעה העת לדון בציפיות שלנו להישגי ספורטאינו במשחקים אלה.

בתום המשחקים האולימפיים של 1984 בלוס־אנג'לס, נוצר, בעיקר באמצעות כלי התקשורת ההמוניים שלנו, הרושם המוטעה כי משלחת ישראל נחלה כשלון חרוץ במשחקים אלה. נכון הוא שחלק לא מבוטל של הספורטאים הישראלים אכן נכשל בלוס־אנג'לס, אבל היו אלה בעיקר הספורטאים שנוספו למשלחת ברגע האחרון וב"מחיר הנחה", וזאת על־פי בקשת המארגנים האמריקנים, שחששו בתחילה מפני כמות הספורטאים שתתייצב במשחקים האולימפיים. ואכן, מי שמשגר מתעמלים ישראלים לזירה האולימפית, מבצע מעין איבוד לדעת ספורטיווי!

אבל זהו רק צד אחד של המטבע. קחו, למשל, בחשבון שבעת 7 הופעותינו הסדירות במשחקים האולימפיים (אינני מחשיב, כמובן, את ההופעה הטראגית של 1972 כהופעה סדירה), השיגו הספורטאים הישראלים 10 מיקומים בין עשרת הראשונים בענפים האישיים במסגרת המשחקים. הישגים אלה כוללים שלושה הישגים של ספורטאים שלא היו מ"תוצרת הארץ", הגוו. אומר, שרכשו את המיומנויות הספורטיוויות שלהם בארצות מולדתם, לפני עלותם ארצה. כוונתי, כמובן, לקופץ למים יואב רענן (1952), למרים המשקולות אדוארד וייץ ולמתאבק רמי מירון (שניהם ב־1976). מבין 7 ההישגים האחרים הטובים ביותר במשחקים האולימפיים, הושגו 5 בלוס־אנג'לס (הג'ודוקה אדי קואז; השייטים שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר וכן יואל סלע ואלדד אמיר; הקלע יצחק יונסי ומרים המשקולות מאיר דלויה). הלכך כשלון ייקרא?

נכון שבמשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס לא השתתפו כל המדינות הקומוניסטיות, עובדה שהקלה על מיקום ספורטאינו, אבל למרות עובדה זו ניתן לטעון שמבחינת צמרת ההישגים האולימפיים שלנו היתה ההופעה בלוס־אנג'לס ההופעה האולימפית המכובדת ביותר שידעה מדינת ישראל אי־פעם.

לא התעכבתי עד כה על בעיה נוספת, בפניה עומדים, מדי פעם בפעם, מרכיבי המשלחת האולימפית הישראלית. סוד גלוי הוא, שלא כל הענפים האולימפיים זוכים לחשיפה שווה בכלי התקשורת, ודווקא בענפים הזוכים לחשיפה המירבית – אתלטיקה, שחייה והתעמלות – יש לישראל מעט מאוד להציע. בלוס־אנג'לס יצגנו, למשל, רץ מרתון שהגיע למטרה 23 דקות אחרי המנצח, ובמקום ה־60, ורצת מרתון שהגיעה למטרה 18 דקות אחרי המנצחת ובמקום ה־30. תסכימו עמי שזה רחוק מלהיות הייצוג האידיאלי של מדינת ישראל, ונראה לי שיהיה עלינו להשלים עם העובדה שפרט ליוצאים מהכלל מעטים ביותר (דוגמת השחיין אייל שטיגמן), נהיה מיוצגים במשחקים האולימפיים בסיאול בענפים שאינם זוכים לחשיפת־יתר.

התגובה בתום המשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס נבעה גם, לא מעט, מרמת ציפיות לא־ריאלית. לרבים נדמה היה, למשל, כי שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר נוסעים ללוס־אנג'לס רק כדי לאסוף את המדליה האולימפית שלהם, ואף נוצר הרושם שצריך כבר להכין את החגיגה לכבוד הזכייה הראשונה של ספורטאים ישראלים במדליה אולימפית. מובן מאליו שזכיה במקום שמיני בלבד, מהווה בתנאים אלה אכזבה חמורה! לא מעט תרמו למצב דברים זה הספורטאים עצמם, בעיקר בתקופה בה לחמו כדי להבטיח תנאים טובים יותר לאימוניהם, ו/או את מקומם במשלחת האולימפית, אבל גם ידי עסקנים למיניהם לא היו נקיות מבחינה זו. לרוע המזל נראה לי שהתופעה הזו התחלה כבר לחזור על עצמה, שנה לפני משחקי סיאול, וכדאי לתת את הדעת כבר עתה כיצד לבלום את זרם ההצהרות הבלתי־אחראי הזה.

לאור חומר רקע זה, הגיעה העת לדון ברמת הציפיות האופטימלית שלנו במשחקים האולימפיים של סיאול. נראה לי שהכל יסכימו היום אתי, במיוחד לאור הנסיון המר של 1984, שהסיכוי של ספורטאינו לזכות במדליה אולימפית בסיאול, שואף לאפס. אמנם קורים לעיתים נסים בתחום הספורט ההישגי, אבל רק נס כזה, שהוא נדיר מטבעו, עשוי לזכות את ישראל במדליה האולימפית הראשונה שלה.

למה מותר לנו, אם כן, לצפות? נראה לי שאנו רשאים לדרוש מספורטאינו שההישגים שלהם בסיאול לא יפלו מאלה של המשלחת האולימפית ללוס־אנג'לס, דהיינו – שישיגו לפחות חמישה מיקומים בין עשרת הראשונים בתחרויות האולימפיות, וזאת למרות שנראה כרגע שהארצות הקומוניסטיות לא תחרמנה את משחקי סיאול באופן מאסיווי.

לכאורה, נראה שהמשימה המוטלת בכך על הספורטאים האולימפיים שלנו, היא גדולה יותר מאשר באולימפיאדה הקודמת. אבל אין גם לשכוח שבארבע השנים האחרונות הושקעו בספורט ההישגי הישראלי מאמצים וכספים בקנה־מידה שהספורט הישראלי לא ידע כמותם מעולם. לא רק זאת, אלא שהספורטאים הייצוגיים שלנו מונחים כבר זמן לא־מועט על פי תכנית אימונים, המתיימרת להיות שיטתית־מדעית, והמופעלת על־ידי אגף מיוחד במכון וינגייט, תוך שיתוף פעולה מלא עם מוסדות הספורט. מפעילי התוכנית הזאת גורסים אמנם שאת התוצאות הסופיות של פעולתם נראה רק בעוד 12–16 שנה, אבל תוצאות כלשהן, נראה לי שמותר לנו לדרוש כבר כעבור 3–4 שנים. כאמור, אינני מצפה למדליות אולימפיות, אבל מצד שני אני מצפה שההישגים בסיאול לא יפלו בטיבם וברמתם מאלה שהושגו ב־1984 בלוס־אנג'לס.

12 חודשים בוודאי שאינם זמן מספיק לחולל שינוי מהפכני בספורט הישראלי, אבל מצד שני הם מהווים זמן די והותר להערכה ריאלית של ההישגים והסיכויים שלנו, ולהשקעת כל המרץ והמשאבים במעשים נבונים ומתוכננים, ולא בהצהרות שאין מאחוריהן כיסוי. בסופו של דבר, "מדבר" תמיד ההישג במגרש הספורט, ולא הבל הפה באמצעי התקשורת. ואם לא נדע להצניע לכת, צפוי לנו כשלון נוסף במשחקי סיאול. מעבר לכך, מוטב לנסוע לסיאול עם משלחת קטנה יותר, שחבריה ישיגו הישגים מכובדים, מאשר "לנפח" את המשלחת עם ספורטאים הנדונים לתפוס מקומות אחרונים במשחקים האולימפיים. ■

ד"ר לקראטה

"סאן־שין־קאן" – שיטת קראטה שצוברת תאוצה בארץ ■ לפני מספר שבועות עשה כאן בביקור, כמעט ביקור במולדת השניה, ראש הרשת באירופה והמזה"ת – תאמס ווכר ■ יהודי־שוודי בן 45, ד"ר, בעל מקורות משפחתיים בארץ ■ מקצוע הקראטה המודרני הוא מקצוע ספורט – מסביר ווכר; פעם האנשים נזקקו להגנה עצמית, לחימה עד מוות, היום הספורט הוא בעיקר סימבולי, כעין סימון ■ איציק פלורנטין, תלמיד מצטיין של ווכר, מצליח באחרונה עם סרט שביים – "שלום למחסל"

טובי פולק

ביחידת המילואים בה אני מבלה כמה וכמה ימים טובים בשנה, ישנו בחור שמדי ערב – כשכולם כבר מתחברים לזוקמן ונלחמים בשינה שהולכת ומשתלטת עליהם, כמעט ללא שליטה – עוטה על עצמו מין גלימה לבנה, פורש מחברת הגברים שמסביב, ומתחיל בסידרה של הנפות רגליים וידיים, פולט קולות שונים ומשונים, מרחף בעולמות אחרים, ידועים רק לו. אפי שליין, קראטיסט מקצועי, בעל סכון המשתייך לרשת "סאן־שין־קאן". כשצילצל הטלפון לפני מספר שבועות, ואפי היה על הקו, ידעתי שהבוס שלו הגיע ארצה.

תאמס ווכר, יהודי טוב משוודיה, האב הרוחני של רשת "סאן־שין־קאן" בארץ. את הבשורה הביא עמו ארצה ב־1975, כשהיה כאן בביקור פרטי, אצל המשפחה. בן 45, בצמרת הקראטה העולמית, ראש איגוד הסאן־שין קאן באירופה והמזרח־התיכון. בסיועו במקצועי הוקמו בארץ כמה וכמה מכונים, עסק שצובר תנופה. השיטה נולדה במקורה כשיטה לאימונים והגנה עצמית, באוקיאניה הרחוקה. התפתחה בסין, בחצי האי ההודי. שיטתו של ווכר שייכת לחלק הספורטיווי של הקראטה. פעם היו עולים שני המתמודדים לפסגת ההר, ורק אחד היה יורד. היום כבר לא. הקראטה הספורטיווי הוא בעצם סימבולי, מעין סימון: אם הלוחם היה מכניס את המכה בכל העוצמה האפשרית, לאיבר הרגיש, אחרי כמה תחרויות לא היו נותרים מתמודדים.

15 אלף שוודים פעילים

בשוודיה, מספר ווכר, הספורט הזה נהנה מפופולאריות גבוהה במיוחד. 15 אלף שוודים מתאמנים בו בצורה מסודרת. הנבחרת השוודית מצוייה בצמרת העולמית לא מעט שנים. ווכר היה שותף לזכייה באליפות העולם ב־75', וליווה את חניכיו בזכייה במקומות 2 ו־3 באליפויות השנים האחרונות. את הכרותו עם מקצועות ספורט הלחימה וההגנה העצמית החל ווכר בהיותו בן 10, בג'ודו. ב־65' שינה כיוון לעבר הקראטה. על־מנת להצליח בטורנירים בעולם, הוא מסביר, צריך לפתח טכניקה מיוחדת, שלא תמיד זהה לכללי הלחימה הבסיסיים. "אתה חייב לתקוף ראשון, אחרת תפסיד נקודות חשובות; התנועות הדרושות להצלחה בתחרות שונות במידה מסויימת מאלו המשמשות להגנה עצמית".

ווכר התמחה בלחימה בסגנון הסאן־שין קאן במקומות רבים בעולם: יפן, טייוואן, הונג־קונג, תאילנד. כיום הוא מצוי בדרגה העולמית הגבוהה ביותר, "דאן 7", סמכות מקצועית ידועה בעולם כולו. ווכר התמחה גם בענינים שקשורים לא בהכרח בהגנה עצמית. הוא מחזיק בתואר דוקטור של אוניברסיטה שוודית, תת־תחום בביולוגיה.

"שלום למחסל" – זווית אחרת

כשהייה האחרונה בארץ ביקר ווכר את תלמידי שיטתו, המתאמנים במכונים השונים ברחבי הארץ. בבתיים מצאנו אותו במכון של איציק פלורנטין, אחד המצטיינים בין חניכיו, מדריך מוסמך. פלורנטין, 29, מסיים טרי של החוג לקולנוע באוניברסיטת תל־אביב, התפרסם באחרונה עם הצלחת סרט בן 30 דקות שביים, בשם "שלום למחסל". סרט קראטה, רחוק מהדימוי המקובל של אותם סרטים שבאים בהמוניהם מהמזרח, רוויי אלימות. "שלום למחסל" הוא כמעט פארודיה על אותו הז'אנר, מזווית הראייה של אחד שמבין, איש מקצוע גם בסרטים, גם בקראטה. "פרס מוגרבי" בו זכה, הביא גם להקרנה סדירה של היצירה במוזיאון תל־אביב, שלוש פעמים בשבוע. פתח נוסף להחדרת מקצוע ספורט שנוי מעט במחלוקת, לא מובן מאליו. ■

הוא לא הראשון שחוזר הביתה, ודאי לא האחרון. אבל יש משהו מעורר אהדה בסיפורו של מוישל'ה מרכוס. הסיפור חזרתו לאפודת השוער הראשון במכבי תל־אביב ■ הרבה דיו נשפך בתיאורי הבעיות שצצו ועלו כפטריות אחרי הגשם, בעונות בהן עוד התחרה עם בוני גינצבורג על הבכורה; היום הוא רגוע: "אם יחזירו את בוני לא אתרגש, אני בטוח ביכולתי" ■ גם אם עלייתה של הפועל ירושלים ללאומית נמנעה ממש ברגע האחרון, מרכוס מסכם את התקופה הקצרה שם כהנאה, כהצלחה "אחרי הכל, אני ווינר" ■

ליצהוב בזמן

אלי קמיר

הדרך הטובה ביותר להשתיק את משה מרכוס, היתה לעשות מה שבמכבי ת"א עשו לו: ההחלטה להחזיר אותו הביתה – החלטה שיש בה גם את הידיעה הברורה, כי ממנו לפחות, לא יותז עוד שמן כדי להדליק בו מרורות נוספות. אין מה לעשות, זה הוא. אחר במצבו, בשלוש השנים האחרונות, היה בוודאי פותח מכבר לשכת גיוס: מתנחל בבתי קפה, פונה לעיתונות – כולם היו מוזעקים לסייע במלחמה שלו. אבל הוא הרי איננו מישהו אחר.

אצלו, כותל הדמעות נמצא בחדרי חדרים. והחיוך שבוצץ, זה שאומר כמה טוב העולם, הוא שקר. שקר גדול.

הרגיש שפגעו בו. אולי טעה – אבל זו לפחות היתה הרגשתו. בטוח היה שלשוער צעיר, שנתן עונות מצויינות ואפילו הוכתר כשוער העונה – מגיע קצת יותר. יותר ממה שלא נתנו לו. לא יותר ממה שאנשים שהם גם בני־אדם, מסוגלים לתת.

מסע דילוגים

אבל זה לא קרה. מהצד, ראה איך סוחרים שנה אחר שנה בכרטיס חשחקן שלו. הצ'קים דיברו, מרכז מכבי התערב והאגודה החליטה. כשמשהו לא נראה להם, שם באגדותו, אפילו הושיבו אותו לחצי שנה ביציע. אבל את הלב וההחריש.

גם היום הוא שותק. אם בעבר זה עלה לו בבריאות, הרי שהחולצה הצהובה ריפאה אותו מהר מאוד. יותר קלה השתיקה. כשמנהלים איתו שיחה – מה עוד שזו גם מיועדת להתפרסם בעיתון – מתחיל מסע הדילוגים שלו. כמו רקדן או סתם קפצן, הוא מדלג בין טיפה לטיפה. חלילה, לא לדרוך ולא לפגוע. מי שמכיר אותו יודע כמה חללים תשאיר אחריה כל טעות ניווט קלה. אבל הוא עומד במשימה שהציב לעצמו.

חוזר לכור מחצבתו – מוישל'ה מרכוס: לא פוחד משובו האפשרי של בוני
צילום: נאור רהב

– לכל בן־אדם יש טענות. נכון, היו לי בעיות עם מספר אנשים אבל תמיד אהבתי את האגודה ואף פעם לא השמצתי אותם.
– טענת שפגעו בך.
– אם היו לי עימותים עם כל מיני אנשים, הם היום לא נמצאים שם.
– אתה מתכוון לגדעון כריקמן.
– גדעון בריקמן לא היתה הבעיה. בוא נעזוב את זה. במכבי ת"א יש היום תהליך של שינוי ואני מקווה להיות חלק ממנו.
– ומי ערב לך שאחרי שנה לא תקבל עוד בעיטה?
– בכדורגל אין ערבות לשום דבר.
– לא הגיע הזמן שתתביית כבר?
– אני מקווה שזה קורה עכשיו, במכבי.
– ואם לא, שוב תמשיך לטייל בארץ?
– אני מאמין בדרך שלי. חוץ מזה, תמיד יהיו קבוצות שירצו בי.
– בעצם, בקבוצות אחרות תוכל להרוויח יותר.
– אני מעדיף להיות שייך לקבוצה אחת ולהרוויח כמה שאני שווה.
– ובמכבי ת"א תקבל את מה שאתה שווה?
– אין תגובה.

– נו, חזרת הביתה...
– כן, בהחלט חזרתי לבית האמיתי שלי.
– בית שקיבל אותך מחוסר ברירה...
– לא נכון. רצו אותי, לכן אני שם.
– הם רצו את בוני גינצבורג.
– אם מי שמנהל שם, היה חושב כך, לא הייתי נמצא שם.
– אל תהיה נאיבי. זה ברור שהסכום הגבוה שהוא זרק להם, פינה לך את הדרך.
– אין לי שום כוונות להיכנס לסכומים. העובדות אומרות שאני במכבי ת"א. יותר לא מעניין אותי.
– זהו, כבר שכחת הכל. אני צריך להזכיר לך איך דיברת לפני שנה?
– זאת אומרת שבשביל מכבי התקפלת בכל מיני דרישות.
– אין תגובה.
– אז אולי תסביר לי מדוע חזרת?
– מכבי ת"א זה קצת יותר מכסף. נכון, במקומות אחרים יכולתי להרוויח יותר.
– נהיית פתאום אידיאולוג?
– תמיד אהבתי את מכבי.
– למרות שפגעו בך?
– בוא נעזוב את העבר.

לא רע – בתחנות הביניים

התגעגע למכבי. אפשר לומר שזה מוזר, או סתם מזוכיזם. התגעגע. במשחקים נגדה, כאב לו הלב להיות בצד שמנגד. לא, הוא לא מודה בזה. מקסימום יאמר שעקב אחר הקבוצה, התעניין בתוצאות שהשיגה.

על חזרה הביתה, לא העז לדבר בקול רם. הבין שזה לא רלוואנטי. ששם, העסק סגור עבורו. האמת, שלא היה לו רע בתחנות הביניים שלו. בפ"ת נתן שנה ראשונה מעולה וגם יכולת ממוצעת הספיקה לו כדי להישאר אהוב הקהל גם בעונה השניה. בהפועל ירושלים, שיחק חצי עונה. השכנים במגרש ימק"א מכירים את השם שלו היטב.
– מה היה רע אילו נשארת בפ"ת או בירושלים?
– להיפך, היה לי טוב מאוד. תמיד יהיו לי זכרונות נעימים מהמקומות האלו. למרות הכל, היה ברור לכולם שהבית האמיתי שלי זה מכבי ת"א.
– אבל שם לפחות הצלחת.
– נכון, הוכחתי לעצמי שאני יכול להצליח גם בקבוצות אחרות.
– אני יודע שרצית לשחק בהפועל ת"א...
– רציתי מאוד. זה היה בשנה שעברה, כאשר הציעו לי לעבור אליה. היום זה לא אקטואלי.
– איפה עוד היית משחק?
– בכל קבוצה גדולה.
– עושה רושם שזה לא יקרה במכבי, השנה.
– אני לא מסכים איתך. מכבי תמיד תהיה קבוצה גדולה.
– כשרק משה מרכוס בטוח בהרכב...
– בסופו של דבר יסגרו את כל הבעיות ותהיה שם קבוצה טובה.
– מתאים לך שיחזירו את מוטי איווניר?
– בהחלט. מוטי שחקן מצויין.
– אבל שניכם לא נפרדתם בפרחים.
– תקריות קורות. אפשר להתגבר על כל דבר.
– ומה יהיה עם האוהדים?
– מה צריך להיות?
– איך תסתדר איתם?
– אני מקווה שיאהבו אותי.
– אתה יודע שהאליל שלהם היה בוני.
– כל אחד והאלילים שלו. כשאני שיחקתי במכבי, האוהדים אהבו אותי.
– מה תעשה אם בוני יחזור לקבוצה?
– אני לא עוסק ב"אילו".
– אני לא מבין, אתה מרמה את עצמך? בוני הוא שוער של מכבי ת"א.
– במידה שיגיע להתאמן, אקבל אותו בברכה.
– ואז, כמובן תהיה בלחץ...
– אני לא חושב שיש מישהו שמסוגל ללחוץ אותי היום.
– בוני זה לא עוד שוער.
– בוני שוער מצויין. למכבי לא ישתלם להחזיק את שנינו. אני בטוח שבוני יצליח איפה שהוא ישחק.
– אתה יכול להבטיח לי שגיורא עושה עיסקה טובה שהוא משאיר אותך?
– את זה נראה בסוף העונה. אני אתן את הכל.

הרומן עם ירושלים

מוישל'ה מרכוס בדרך כלל עומד במשימות שהוא מציב לעצמו. כשהגיע לפ"ת, אחרי עונת שפל במכבי ת"א, היה חשוב לו לחזור למקומו הטבעי. הבין היטב שחיוך סלחני יקבל מקסימום עונה אחת, לאחר מכן יהפוך זה לחיוך של רחמים. אבל הוא המשיך בדרכו שלו – דרך שתמיד האמין בה: עבודה, עבודה והרבה עבודה. השכר הגיע מהר מאוד.

מקבוצת כוכבים שבה היו שמות כמו ניסים ברדה, אייל בגלייבטר, דורון רבינזון, והאחים מכנס – כשעוד היו האחים מכנס – ורבים וטובים אחרים, נחשבו משה מרכוס ובגלייבטר, לשני הבולטים במכבי פ"ת. להפועל ירושלים הגיע כשהקבוצה היתה בצרות ולמעשה נלחמה על חייה בארצית. התאוששותה הנפלאה של ירושלים בסיבוב השני, שמורה לו מעט פחות מלמאמן שייע פינגבוים.
– למרות הכל, קשה לדבר על הרומן שלך עם ירושלים במושגים של הצלחה.
– באופן אישי הצגתי יכולת טובה מאוד. הקבוצה לא עלתה בסוף ואני חלק מהקבוצה.
– אולי יש בך משהו שפשוט לא מסוגל להגיע לתואר?
– שטויות. אני קודם כל משחק בשביל תואר. מי שמכיר אותי, קבע שאני ווינר מטבעי.
– ואתה לא מרגיש שאתה חייב לאנשים בירושלים להישאר עוד עונה?
– אמרתי לך כבר. היה לי טוב מאוד בירושלים. לעולם לא אשכח את האוהדים הנפלאים שלה. אלה אוהדים שחסרים לליגה הלאומית. היום אני בת"א, כי זו הקבוצה שלי. אני נולדתי בת"א ואני קשור אליה. קשר, אי אפשר לנתק ביום וגם לא בשנה. ■

"אין לי חשק להזיק לאיש"

השעה היתה מאוחרת בלילה. הטלפון צילצל ומעבר לקו היה הוא – מוישל'ה מרכוס.
– תשמע, אתה חייב לעשות לי טובה. אל תכניס את השאלה על מספר...
– אבל בכל מקרה לא אמרת לי כלום.
– עזוב, אני לא רוצה לפגוע באף אחד.
– בסדר, אם זה עקרוני לך.
– אני רוצה שתבטיח.
– מבטיח, מבטיח, רק תן לישון.
– רגע אחד, גם בקשר למנהל ההוא, לא כדאי לעשות עניינים.
– אלוהים אדירים, הרי לא הזכרת אף שם.
– לא זוכר. אתה שאלת כל מיני שאלות פרובוקטיביות.
– יהיה בסדר.
– אתה מבין, טוב לי לחזור למכבי ת"א. אין לי שום חשק להזיק למישהו. תן לפתוח את העיתון ולהיות מבסוט. מתי זה יתפרסם?
– בשבוע הבא.
– אבל לא לאחר מכן, אני מבקש ממך. חשוב לי להגיע בשקט לליגה.
כך זה בעצם היה בכל הראיון שלנו, השיחה בלילה היתה רק המשך קצר. לא יותר מזה. עכשיו, בשביל ההגינות, לפני שכל מיני אנשים יתחילו לדמיין, מערכה חדשה נוסח מרכוס־גינצבורג – אזכיר בכל אופן שני שמות: את אלו שאליהם לא התכוון מרכוס. כן, השחקן שלנו זה דווקא לא בוני ואיש ההנהלה הוא לא משה (פפו) ישראלי.

אבידה גדולה למדינה

בבחירת ישראל תמיד היתה משאת נפשו של מוישל'ה מרכוס, שחגג בשבוע שעבר את יום הולדתו ה־26. בתקופה האחרונה הזמירות מעט השתנו. לא, אין הוא חלילה מזלזל במדים הלאומיים וגם עתה סבורה שזה כבוד גדול לייצג את המדינה. היום, המחשבות הראשונות נשואות להצלחה בצהוב. ההצלחה במכבי ת"א.

כשמדברים על הנבחרת מבזיק למוישל'ה ענין אחר שקשור בה. יותר נכון, בשוער שלה לשעבר – אבי רן: "קשה באמת קשה לדבר על אבי בלשון עבר. האמת שגם עכשיו אני לא מעכל את זה. קיבלתי את הידיעה כשהייתי בהולנד במחנה האימון עם מכבי. אבי היה שוער גדול, מסוג השוערים שגדלים פעם בדור. אני חושב שהוא היה צריך להגיע למקום של שוערים מהשורה הראשונה בעולם. זו אבידה גדולה למדינה שלנו וכמובן לרמת השוערים בארץ. השמחה שלא הכרתי אותו מקרוב. אך ברגעים המעטים שנתקלתי בו למדתי שהוא היה אישיות מיוחדת."

גלישת גלים – ספורט רציני

סטודנט ת"א הלך שבי אחר אלופה אמריקנית ומקים עתה בישראל את ארגון גלשני הגלים ■ "הספורט ה־25 בארץ, שבה חצי מדינה הולכת כל שבת לים. פוטנציאל אדיר" ■ עתון הגולשים העולמי (5 מיליון עותקים) החל מתעניין בנו – "סימן שיש לנו כבר מה למכור"

עמי כברי

שמעון דוייב, סטודנט בן 24 מתל־אביב, לא רואה שום סיבה להסתיר את העובדה, שהארגון שהוא מנסה עתה להעמיד על שתי רגליים – ארגון גולשי הגלים בישראל – איננו אלא חיקוי שמתיימר אפילו להיות חיקוי מדוייק, לארגון הגולשים החובבים האמריקני NSSA. על כך הוא אסיר תודה לבחורה אחת, אליסה שורטסטין, אמריקנית בת 22 מקליפורניה, הגולשת מס. 4 בעולם. היא כבר חזרה לארה"ב, אבל דוייב ממשיך לספר עליה סיפורים כמו על אמא רוחנית של הענף בארץ.

מאתמול, עם המשך להיום ומחר, בחוף הילטון בת"א, רוחה שורה עליו מן הסתם, באליפות ישראל בגלישת גלים לשנת 87'.

"נפלתי על אליסה די במקרה", סיפר שמעון. "לפני שנתיים נסעתי לתחרות גלישה מקצוענית בארה"ב ונשלחתי אליה. ה'קליק' היה מהיר מאד". כשני תחומים נכבש שמעון בידי אליסה באופן מוחלט: המשפחה והחברים. "הם הורים של ארגון הגולשים בארץ", הוא מבהיר.

המשפחה שאירחה את שמעון מפגינה יום־יום, שעה־שעה, איך אפשר לאכול, לשתות, לישון ולנשום גלישה. "אבא של אליסה, ריצ'ארד שורטסטיין, הוא היועץ המשפטי של ארגון הגולשים האמריקני. ממנו שמעתי לראשונה מושגים כמו ביטוח גולשים בשעת תחרות".

יועץ משפטי? ביטוח גולשים?

ליגה לגלישה

שמעון דוייב: "זה בדיוק. שם התחלתי להבין איך מתייחסים ברצינות לנושא הגלישה. אליסה לקחה אותי במשך החודש, בו התארחתי אצל המשפחה, והראתה לי כל מה שאפשר. במשרד הארגון ראיתי איך מריצים את שמות החברים במחשב. ראיתי כיצד עוקבים אחר הניקוד של כל גולש, לפי שיטת הליגה המיוחדת שיש בארה"ב".

המשוגעים לגלישה בארה"ב לא יכולים לחשוב שיפסיקו להם את הכייף המטורף הזה ולו גם ליום אחד. מה עשו? – תיכננו תחרות שנתית, בה גולשים בכל פעם במקום אחר. תוך שנה הם עושים את כל החוף המערבי. המעקב אחר הגולשים ודירוגם, על־פי תוצאות התחרויות השונות – זו משימתו העיקרית של ה־NSSA.

פגישה עם אלוף העולם

כל אותו חודש משותף לא עזב שמעון את אליסה. כבר כשהיתה בת 13 זכתה באליפות העולם בגלישת גלים. "יום אחד ירדתי איתה לחוף, לאימונים ואת מי אנחנו פוגשים שם? את תום קארן, אלוף העולם בשנתיים האחרונות. יצא לי אפילו להתחרות בו. הדבר הראשון שאמר היה, שבכלל לא ידע שיש גולשים רציניים בישראל".

לשמעון התברר מהר מאד, שאין לו סיבה להתייחס בקלות־ראש לענף הספורט בו בחר. "בשבת של תחרות, יוצאות משפחות שלמות עם המתחרים, מגיעים צופים רבים, לא צחוק. פרס בתחרות גלישה מקצוענית לגברים, יכול להגיע ל־20 אלף דולר. לפעמים, הפרס הוא יותר קטן ואתה מקבל במתנה מכונית, יחד עם הזכייה הכספית".

צילומים: צביקה ישראלי ועדי אבישי

אחר שחזר שמעון לישראל היה הראש שלו מלא בשיעורים הפרטיים של אליסה. פנה, יחד עם אבי ששון, המנהל השני של ארגון גולשי הגלים בארץ שאותו הכיר בצנחנים, כדי ליישם פסיק ממה שראה. "אני לא חושב היום במושגים של הצלחה בגלישה. אפשר להגיד שאני כבר זקן בשביל זה. אני רוצה לבנות דור חדש של גולשים רציניים, נכון שתהיה מסגרת רשמית עם תכנית עבודה לשנה שלמה. לא סתם האלטורה".

נכון שהחברים בארגון הגולשים של שמעון עדיין לא עולים ויורדים בלחיצת כפתור על מסך מחשב, אבל כרטסת מעקב כבר יש. אפילו תכנית תחרויות שנתית. גם שמעון וששון חורשים עם המתחרים הרשומים אצלם את החוף המערבי – אבל שלנו: תל־אביב, חיפה, נתניה, בת־ים, אשדוד וגומרים בתל־אביב. עונה שלמה.

ההישגים, אלו שתלויים קצת פחות במה ששמעון וששון יכולים לעשות במו ידיהם – כבר נראים באופק. מיד לאחר שאליסה עזבה חזרה לארה"ב, הגיע לישראל כתב של "ירחון הגלישה העולמי" (תפוצה של 5 מיליון עותקים). שמע הכתב ובא לראות במו עיניו. "זה כבר אומר משהו – קובע שמעון – אם בא כתב לכתוב על גולשים וגלישה אצלנו. היינו כבר אצל אורי הרלפ, מרשות הספורט והסברנו לו, שאנחנו אחד מ־6 ענפים יחידים בארץ שהגיעו כבר לאירופה. עכשיו הגלישה הוא ענף הספורט מספר 25 בישראל".

יש פוטנציאל בענף הגלישה. שמעון מרגיש שלרבים זה כבר ברור. העיריות שבתחומן הוא עורך את תחרויות הגלישה, לא מאכזבות. עיריות ת"א ובת־ים, למשל, העניקו סיוע מעל ומעבר למה שאפילו הוא יכול היה לצפות. "אני יודע שיש לענף הזה עתיד כאן", הוא אומר. "מדובר בחרקה בני־נוער. זו מדינה שבה חצי מדינה הולכת כל שבת לים. מאמצים יכולים להירתם לעסק הזה בלי לחשוש. כשאליסה שורטסטיין מתחרה עם הגלשן שלה, כל סטיקר שיש לה על הגלשן, מכניס לה כסף. ככה זה אצל גולשים מקצועניים. אני מקווה שכך זה יהיה גם אצלנו".

כדור עם בסיס רעוע

לא רבים שמו ליבם לכך, אבל התרבות האמריקנית מיוצגת בארץ גם באמצעות הבייסבול ■ עוד לא טירוף מהסוג של הנ.ב.א, אבל בהחלט ענף השואף לצאת מחיתוליו ■ אנשי הענף מודים שבייסבול אמיתי אין כאן עדיין, מה שיש הוא אחיו הצעיר – הסופטבול; דומה, אבל קל יותר לביצועים הלוקאליים ■ התעלמות מרכזי הספורט הפוליטיים, בינתיים, יצרה קבוצות בעלי שמות מקוריים כמו "סולטני הסווינג", "בני ה־36", "קייזי ריצ'ארד" ועוד ■ עד היום הצליחו ראשי הענף לעניין רק את עיתונאי 'ג'רוזלאם־פוסט'; אולי עתה תבוא הפריצה לתודעה הקולקטיווית

עמיר חרד

מיגוון האסוציאציות של הישראלי הממוצע לגבי הבייסבול, מתחיל, ובדרך כלל גם מסתיים, בזיכרון עמום של כפפת־עור תומה, בגודל של פח זבל תעשייתי ובאלת מתכת אימתנית וסגגונית, שכל אחד חמוד בסתר ליבו בשלב זה או אחר של חייו – בבחינת תמיד טוב שיש משהו כזה בבית להגנה עצמית.

המשוכללים ובעלי הזיכרון החד שבינינו, מצליחים לדלות מממנו גם מראה מוזר של כדור לבן, קשיח ומצופה עור – מעט גדול יותר מכדור טניס – ש"התקלות מיקרית" עימו כרוכה באי נעימות רבה ובסימנים כחולים במקום המפגש. בנקודה זו, פחות או יותר, נסגרים ברזי המידע המוגבלים של הישראלים לגבי הבייסבול.

בארה"ב נפתחה עתה עונת הבייסבול. שם, במרינה שבה נולד הספורט הזה – ולאחר ששיגעון הנ.ב.א דעך – מצליחות הקבוצות המובילות בליגה לרכז באיצטדיוניהן עשרות אלפי צופים נלהבים ועוד כמה עשרות מיליונים, נצמדים לטלוויזיה ועוקבים בעניין גדל והולך במשחקים.

שתי ליגות פעילות בארץ

בישראל, המצב שונה בתכלית. אמנם יש כאן שתי ליגות בייסבול פעילות מאז תשע שנים (תתביישו שלא ידעתם) – ליגה א' וליגה ב' – שבהן יחד 16 קבוצות, אבל מי שמע בישראל על בייסבול או על הסופטבול, אחיו הקטן. לנו מספיקים כדורגל, כדורסל וטניס ואנחנו חיים יופי. הכלל הקובע כי מה שהולך טוב בארה"ב, יגיע בסופו של דבר אלינו – לא התממש הפעם.

הקבוצות המשחקות בליגה, לא נופלות בדרך־כלל ברמתן מאלו שבחו"ל. הוכחה לכך: השחקנים הישראלים מציגים את ההישג הנאה שקבעו בתחרויות המכביה האחרונה ב־'85, כשדורגה שלישית אחרי ארה"ב וקנדה. נוכח קיפאונו של הענף, זה הישג מרשים, אך צינקנים יאמרו כי הוא נובע מהלם המתמשך, שהיה מנת חלקן של הקבוצות הזרות כשראו את מגרש התחרויות העלוב בספורטק, שהוא – לא עלינו – הטוב בישראל. השחקנים בליגה הישראלית מודים כי במדינות רבות אחרות מגרש כזה איננו זוכה לפאר אפילו בי"ס יסודי המכבד את עצמו.

שחקני ליגת הבייסבול בישראל לא מרוצים מהמצב. רובם עולים מארה"ב ודרום־אמריקה, שם הבייסבול זוכה לפופולאריות גדולה. הם מנסים למחות, ללא הצלחה מרובה ובדרכם הג'נטלמנית, הרפה, על היחס לבייסבול בישראל. גרשון ג'ילט, שכולם קוראים לו "גוס", עלה לפני תשע שנים מאוהיו, ארה"ב וכיום הוא יו"ר איגוד הבייסבול ומנהל קבוצת "קרייזי ריצ'ארד", שהיא סגנית לאלופה, מכבי ת"א.

"בישראל לא מכירים בבייסבול כספורט", הוא מתלונן בעברית עם שרידי מבטא אמריקני. "רשות הספורט לא מכירה בנו. שם חושבים רק על כדורגל וכדורסל, חוץ מזה – כלום. בקושי עשו טובה שנתנו לנו את המגרש בספורטק. אנחנו רוצים ומנסים לפתח את הספורט הזה בארץ, אבל אין איפה, שמים לנו רגל".

האגודות הגדולות, הפועל ומכבי, פורשות חסותן על קבוצות בודדות. מכבי מממנת חלק מהוצאותיה של מכבי ת"א והפועל דואגת למימון כמה קבוצות בקיבוצים, גם זאת באופן חלקי. שאר קבוצות הבייסבול, בדרך כלל, מקיימות עצמן בעזרת נותן חסות המקורב בדרך־זו או אחרת לקבוצה. "קרייזי ריצארד", לדוגמה, ממומנת בידי חנות חולצות שנושאת שם זה. תמורת החסות לובשים שחקניה חולצות עליהן מתנוסס שמו של "הנדיב הידוע". גם כאן, פועל עיקרון שרי הצליח בענפים אחרים, אלא שרק בבייסבול אין קהל שיראה את הפירסומת של הממומן.

עיר אחת וכמה קיבוצים

השפה המרוכרת במגרשי הבייסבול בישראל היא אנגלית ולפעמים גם קצת ספרדית. הרישומים והסטטיסטיקה במהלך המשחק נעשים באנגלית. כך גם הצעקות. ככל הנראה, יימשך המצב הזה, עד שמישהו במשרד החינוך יחליט שצריך וכדאי ללמד את המשחק כחלק מתוכנית הלימודים בבתי־הספר. ספק אם כדבר הזה יתרחש בעתך הנראה לעין. נכון להיום, בית־הספר האמריקני בכפר־שמריהו הוא בית־הספר היחיד בישראל בו משחקים בבייסבול במסגרת שיעורי הספורט וממנו גם יוצאות כמה קבוצות שבחלקן משתתפות בליגה.

אחת הסיבות לאלמוניות הבייסבול בארץ נובעת מהסיקור הדל לו הוא זוכה בעיתונות. הסיקור הכמעט יחיד שניתן לו הוא בעיתון "ג'רוסלם פוסט", מדי יום א'. אז מתפרסמות תוצאות המשחקים בליגה וטבלות הליגות. המקומון בשפה האנגלית "מטרו", המופיע באיזור השרון, החל אף הוא לתת שירות זה. את התוצאות לעיתונים מעביר גוס מדי שבת, בהתנדבות.

"ניסיתי לעניין עיתונים אחרים בתוצאות וכסיפורים מן המשחקים, כדי להגביר את מודעות הישראלים לענף, אבל כולם דחו אותי. אמרו שזה לא יעניין אף אחד", אומר גוס. "אני דווקא חושב שיש בארץ קהל לבייסבול. אנשים רבים שנקלעים במקרה למשחקים שלנו בשכונות, בספורטק, נשארים לראות, מתעניינים ושואלים. במכביה, לדוגמה, המגרש היה מלא מפה לפה. צריך לעשות מאמץ כדי שזה ייקלט בארץ. אני מאמין שאם זה ייעשה, הבייסבול יהיה בסופו של דבר ספורט שפלרי".

השמות המוזרים שניתנים לחלק מהקבוצות, נובעים מן העובדה שרגלה של הפוליטיקה עדיין לא דרכה בצד החשוך וחסר הפופולאריות הזה של הספורט הישראלי, והקבוצות מפעילות את דמיונן, בידיעה כי ככל שהשמות יהיו יותר מקוריים, כך תיגדל תשומת הלב אליהן. כך קורה שאפשר למצוא בליגה שמות כמו "סולטני הסווינג" (ואייר־סטרייטס), הקבוצה היחידה המורכבת ברובה מישראלים. או "בני ה־36", הנקראת כך משום שהוקמה בידי בני גיל זה. ישנה גם קבוצה של עובדי שגרירות ארה"ב בישראל הנקראת וי.אי.פי, (אח"מים) וגם של טי.וו.איי.

קבוצות רבות מרוכזות באיזור השרון, אולי מהסיבה שחלק גדול מעולי יבשת אמריקה, העדיף להתיישב באיזור זה. אך יש גם קבוצות באיזורים אחרים. בצפון – קבוצה המורכבת מחיילי או"ם, אמריקנים, שלא רצו לזנוח את הבייסבול שלהם, גם כשהם רחוקים מהבית.

השחקנים מופיעים למאבקי הליגה להנאתם ומרצונם. לא מקבלים על זה תשלום ולעיתים קרובות אף מוציאים כסף רב מכיסם, על רכישת ציוד ועל נסיעות למגרשים שונים. רוב ההסעות, כמובן, ברכב פרטי. כל זה נעשה בעיקר כדי להתרפק על זכרונות וניחוחות בית אבא־אמא.

אולם תהיה זו טעות לקרוא למשחק המשוחק בישראל בשם בייסבול. "בארץ משחקים רק סופטבול", אומר גוס. "זה כמו בייסבול, אך עם כמה הבדלים קטנים: החוקים זהים, אבל בסופטבול הכדור גדול יותר אך קל יותר במשקלו, מה שמקל על החבטה באלה. כמו כן המגרש קטן יותר ממגרש הבייסבול. בעולם נפוץ יותר הסופטבול. הבייסבול הוא עסק למקצוענים, בליגות בארה"ב".

יחסים חבריים, ללא איבה

היחסים בין הקבוצות חבריים. אין עוינות ואיבה שמאפיינת, לעיתים, ליגות וענפי ספורט אחרים. הרגשת הזרות המסויימת למרינה, שאינה מולדתם – למרות שאוהבים אותה ומרגישים כישראלים לכל דבר – גורמת למעין גיבוש פנימי בקבוצות ובין משתתפי הליגה.

"השחקנים ומשפחותיהם הם כמו משפחה אחת גדולה", אומר גוס. "יש קשרים גם עם קבוצות אחרות. מיודדים איתן".

אורנה מאיר־פרידמן: כמה פעמים אפשר לשחק נגד אותן שחקניות?

פרק בפני עצמו הוא ליגת הבייסבול של הנשים. אמנם קצת קשה לכנות מסגרת פעילות זו בשם המחייב "ליגה" – בישראל רק ארבע קבוצות נשים. "מספר הקבוצות נע למעשה בין ארבע לחמש. מדי פעם מצטרפת או מתפרקת קבוצה", אומרת אורנה מאיר־פרידמן, 31, מנהלת קבוצת "תל־אביב".

הפעילות אצל הנשים מצומצמת לעומת זו של הגברים. "כמה פעמים בשנה אפשר לשחק מול אותן קבוצות"?, היא שואלת. "אנחנו מחפשות כל הזמן שחקניות שיקימו קבוצות חדשות, שירעננו את הליגה. בעיקרון יש בארץ קבוצה שבה אני משחקת – תל־אביב – קבוצה בשם ירושלים ושתי קבוצות נשים מביה"ס האמריקני. לפעמים משתתפת בליגה גם קבוצה של נשי השגרירות האמריקנית". האליפות אצל הנשים נערכת בשיטת טורניר, שנערך בדרך כלל ביום העצמאות בספורטק. מתוכנן גם טורניר לסתיו.

ההבדל במשחק בין הנשים לגברים הוא במספר השחקניות שעל המגרש: עשר שחקניות, בעוד שאצל הגברים תשעה. עוד הבדל הוא במהירות שבה יוצא הכדור מה"פיצ'ר", המגיש. היא איטית יותר אצל הנשים. בכל היתר אין הבדל.

גם בקרב הנשים קיימת מרירות על ההתעלמות מהבייסבול בישראל. "הדבר הגרוע בכל העסק הוא שהבייסבול הוא ספורט שמייצג את ישראל", אומרת אורנה. "כולם גאים לנוסף במדלית הארד שהגברים זכו במכביה, אבל איש לא נוקף אצבע כדי לקדם את הענף. כרגע אנו עובדים על הקמת 'קיד ליגס', ליגות לילדים, ואני לא יודעת איפה ניתן להם לשחק. הספורטק תפוס בסופי־שבוע, כיוון שאנחנו והגברים מתאמנים שם. אנחנו מנסים להכשיר כרגע מיגרש חדש, אבל כל דבר קטן עולה כסף ואף אגורה אינה מוכנה לעזור. אז אנחנו מתקדמים לאט לאט, משנוררים קצת כסף מאיפושהו ועושים עוד משהו". ■

"גוס" ג'ילט: רשות הספורט לא מכירה בנו

צילום: עמיר חרד

הרץ הצפוי ל־50 שנות מאסר

דוד אייגר

זוכרים את דייויד ג'נקינס? – כן, הרץ הבריטי בהיר־השיער שהדהים בנצחונו בריצת 400 מטר באליפות אירופה 1971, בהיותו בן 19 בלבד וכעבור שנה זכה במדליית הכסף האולימפית ב־400X4 ושיאו הלאומי ב־400 נשבר רק לפני שנתיים. לחובבי האתלטיקה בישראל הוא זכור גם כמי שהגיע עטוף־תהילה לכינוס הפועל העשירי (1975) הצהיר על פציעה והתרכז כאן בבירה, שמש ותתיכות.

ובכן, ג'נקינס שסיים את הקריירה שלו רק ב־1984, עלה באחרונה שוב לכותרות בהקשר הרבה פחות סימפאטי, כשנעצר בארה"ב בחשד של קשר להבריח ולהפיץ סטרואידים אנאבוליים (תכשירים לבניית שרירים).

הסטרואידים, המוגבלים חוקית לשימוש על־פי מירשם רפואי, הפכו בעשור האחרון למיצרך [redacted] באוכלוסיות רחבות – מספורטאים מקצוענים [redacted] תלמידי בית־ספר, המבקשים להגדיל את [redacted] שריריהם ולשפר את יכולתם הפיסית. כמעט [redacted] המקרים נעשה השימוש ללא פיקוח רפואי, [redacted] שנמצא כי הסטרואידים עלולים לעודד התפתחות מחלות לב וסרטן הכבד או בלוטת הערמונית ולגרום לעקרות או למומים אצל ילודים. הדרישה [redacted] הביאה ליצירת שוק שחור בהיקף משוער של [redacted] מיליון דולר לשנה בארה"ב לבדה, וכ־70 אחוז [redacted] זה השתייכו לרשת של ג'נקינס.

גביית חובות

אתלט העבר, בעל תואר בהנדסה [redacted] מאוניברסיטת אדינבורו, העתיק לפני כמה שנים את מגוריו לסאן־דייגו, קליפורניה, והוא נחשד כי [redacted] את קירבתו לגבול המכסיקני על מנת לייבא [redacted] גדולות של סטרואידים שיוצרו בטיחואנה [redacted] עשרות אנשים לצורך ההברחה, ההפצה [redacted] התוכנות בכוח הזרוע.

בינתיים עצור ג'נקינס עד תום [redacted] יורשע במשפט הוא צפוי למאסר עד 50 שנה!

בעסקי סמים הסתבך גם אלוף [redacted] לשעבר בהטלת כידון, רג ספירס (מקום [redacted] במשחקי חבר העמים 1962), שנתפס [redacted] בנסותו להבריח הרואין וחשיש. ספירס, [redacted] למוות בבית משפט מקומי, אך נראה שעונשו יומר למאסר עולם (לאחר ערעור, כמובן).

אתלטי עבר בריטיים קצרו באחרונה גם כותרות חיוביות. כך נבחר לפרלמנט בשם המפלגה הליברלית מנזיס קמבל, מי שהציב לפני 20 שנה שיא לאומי ב־100 מטר (10.2); על מושבו בפרלמנט מטעם השמרנים הגן טרנס היגינס, בעל מדליית כסף ב־4 X 440 יארד במשחקי האימפריה 1950; ולקאבינט צורף מחדש, כשר האנרגיה, ססיל פארקינסון, בעל הישג של 49.1 שניות ב־400 מטר ב־1954.

ארד בלוס אנג'לס

לפני שלוש שנים תפס אריק מקאלה מקום שמיני בקפיצה משולשת באולימפיאדת לוס אנג'לס וניתר למרחק 17.01 מטר, ובלונדון האמינו כי הנה צמח יורש לאלופם הפורש, קית קונור. ואולם, כשנה שלאחריה, החל מקאלה לסבול מאי־ספיקה חמורה בשתי כליותיו, ולא נמצא מנוס מביצוע השתלת כליה. הניתוח, [redacted], עבר [redacted], אך [redacted] נראה שבכך [redacted]. למרבה ההפתעה, התאושש [redacted] ונפשית עד כדי יכולת לחזור בחורף האחרון אל כור הקפיצה, ולשוב ולזכות לפני חודש בתואר הלאומי בגיל 27, הוא מתעתד לזכות ב"כרטיס" לאליפות העולם ברומא, ואף לחזור בשנה הבאה אל הזירה האולימפית.

מקרה לא פחות מרהיב של החלמה סיפק אלוף אוסטרליה בריצת 10 אלפים מטר ב־1981 וב־1984, אנדי לויד, שנפגע לפני שנתיים בתאונת דרכים בה נהרגה אשתו. ידו ורגלו של לויד נמחצו עד כדי סכנת קטיעה, והרופאים נאלצו להשתיל ברגלו מסמר מתכת. והנה, הגיעה אליפות אוסטרליה 1987, ומי זכה בתואר אם לא אנדי לויד, תוך כדי שיפור משמעותי לשיאו האישי (28:07.51)!

מהזירה הרפואית הגיעו באחרונה גם ידיעות עצובות, המזכירות, למי ששכח, כי הספורט ההישגי כיום איננו בדיוק הגשמת האימרה "נפש בריאה בגוף בריא". תחילה נמסר על פטירתה הטראגית של בירגיט דרסל, אלופת מערב גרמניה (ורביעית באליפות אירופה) בקרב שבע, בעקבות סיבוכים בטיפול נגד כאבי גב. כאבי גב ממושכים גרמו גם לפרישתו הסופית, בגיל 25 בלבד, של מטיל הכידון המזרח גרמני אובה הון, ששיאו העולמי הסנסציוני (104.80 מטר) הוא שהביא לביטול השימוש באותו דגם המרחיק לראות.

את נעליהם נאלצו לתלות סופית, מחמת [redacted] כרוניות, גם רצי ה־800 מטר אלוף העולם [redacted] גרמני וילי וילבק ואלוף ארה"ב לשעבר דון [redacted] והשיאנית הבריטית במיאוצים ל־100, 200 [redacted], קתי קוק ארוכת הרגליים, שבגיל 27 [redacted] האתלטית המעוטרת ביותר במפעלים [redacted]. זורק הדיסקוס המערב גרמני אלווין [redacted] במשחקי לוס אנג'לס) נאלץ להינתח [redacted] גידול בגודל כדור טניס מראשו, ואילו [redacted] העולם לשעבר ב־5000 מטר, הבריטית [redacted] דרום אפריקני זולה באד, סובלת מאי [redacted] בעצמות רגליה, תוצאת גדילה מאוחרת. [redacted] הפעילות של שניהם לוט בינתיים בערפל.

[redacted] החתונה

[redacted] מוזרה הרבה יותר פקדה את מנצחת [redacted] אסיה אשתקד בריצות ל־800, 1500 ו־3000 [redacted] הדרום קוריאנית לים צ'ון־איי: עור התוף [redacted] נקרע כתוצאה מחבטה עזה של מאמנה, אשר [redacted] דרך מקורית להמריץ את חניכתו באימונים. [redacted], תקוות ארצה לאולימפיאדת סיאול, הגיבה [redacted] בית־החולים: "אני מאשימה רק את עצמי, על שלא עשיתי את המקסימום כדי להשתפר. התקרית רק תביא לקשר טוב יותר עם מאמני"...

ולסיום, מארש החתונה: לילי לורוור, בעלת מדליית זהב אולימפית ב־400X4 מטר ותקוות ארה"ב לרומא, נישאה לאמיט קינג, חבר הרביעיה שזכתה בזהב והציבה שיא עולם ב־100X4 מטר באליפות העולם הקודמת, בהלסינקי. פעמוני הנישואים צלצלו השנה גם לאלופות העבר המהוללות בקפיצה לגובה, שרה סימאוני ואולריקה מייפארת. ■

כך הוא נראה ב־1960, כש"בער" לו לערוך את משחקו הראשון ב"פורום"

המפקד

אריק הניג

מנכ"ל הלייקרס ג'רי ווסט, קשור בה כבר 27 שנים (למעט 2 עונות) ■ כל הצלחותיה כרוכות בשמו – ואין זה כנראה עניין של מקרה ■ שחקן־מאמן־יועץ ומגלה כשרונות־מנהל – זה המסלול שלו ■ אישיות מיוחדת במינה

מאחורי כל יחידת־לוחמים מעולה עומד מפקד מצטיין. מאחורי אלופת הנ.ב.א. '87 עומדים לא רק המאמן פאט ריילי ובעל המאה, המיליונר ג'רי באס – גם המנכ"ל ג'רי ווסט. מ־1960 ועד בכלל – למעט שתי עונות (1974–1976), משרת ג'רי ווסט את הלייקרס. הוא בלי ספק סיפור מיוחד במינו.

מ־1960 ועד היום הופיעה הלוס אנג'לס לייקרס בכל משחקי הפליי־אוף – למעט שתי העונות 1975 ו־1976, כאשר ווסט לא היה בהנהלה. צירוף מקרים? – כנראה שלא. אך בכל זאת: ווסט הוא האיש המזוהה יותר מכל עם הצלחת הלייקרס.

מ־1960 עד 1974 היה שחקן. מ־1976 עד 1979 – מאמן. בין השנים 1979 – 1982, שימש כיועץ מיוחד ומגלה כשרונות. מ־1982 הוא המנכ"ל. על־פיו יישק דבר.

ב־1980, כשמלאו 35 שנה ל־NBA, בחרו המומחים את הקבוצה הטובה של כל הזמנים. ג'רי ווסט, כמובן, היה אחד מהם.

בכלל, כשמדברים בשחקנים הטובים בכל הזמנים, עולה שמו של ווסט בנשימה אחת עם בוב קוזי, אוסקר רוברטסון, אלג'ין ביילור, ווילט צ'מברלין, ביל ראסל, קארים עבדול־ג'אבר וד"ר ג'יי. בדרך כלל מוזכר ווסט בין הראשונים – ולא בכדי. רשימת הישגיו מופלאה, וזאת בלשון המעטה.

ב־1960, מיד לאחר שזכה יחד עם נבחרת ארצות־הברית במדליית הזהב של אולימפיארת רומא, הגיע ללייקרס כשחקן מספר 1 בדראפט. 14 עונות שיחק בקבוצה זאת. בכולן גם השתתף במשחק האול־סטאר המסורתי מזרח – מערב. 10 פעמים נבחר לחמישיה הראשונה של הליגה. 4 פעמים נבחר לחמישיית ההגנה הטובה ביותר. ווסט מחזיק בממוצע הטוב ביותר בזריקות עונשין מוצלחות בכל הזמנים במשחקי הפליי־אוף ובמספר הזריקות המוצלחות הרב ביותר במחצית (14). ב־1966 היה מלך העונשין. ב־1969 זכה בתואר ה־MVP של הפליי־אוף למרות שקבוצתו לא זכתה באליפות (!). ב־1970 היה מלך הסלים של הליגה (31.2 למשחק). בתורף 1972 נבחר ל־MVP של משחק האולסטאר, ובקיץ אותה שנה הוליך את הלייקרס (עם צ'מברלין, גודריץ', ריילי וקיי.סי. ג'ונס כ... עוזר המאמן) – לאליפות הליגה. אותה שנה גם היה האסיסטר הטוב ביותר (741).

ב־932 משחקיו ב־14 עונות, השיג ווסט 25,192 נקודות – בממוצע 27 למשחק – הרביעי בטיבו בכל הזמנים. כן צבר 6,238 אסיסטים (שישי בכל הזמנים) ו־5,376 ריבאונדים (!) ושימו לב: מדובר בגאורד שגובהו 1.86 מטר.

את הישגיו בנקודות ובאסיסטים במשחקי הליגה, שוברים וישברו תניכיו־פיקודיו כיום ג'אבר ומג'יק, אך במשחקי הפליי־אוף עומד ווסט גבוה מעל כולם, עד שקשה להאמין שמישהו יתקרב אליו פעם: 29.1 נקודות למשחק וממוצע של 40.6 נקודות למשחק בפליי־אוף (בעונת 65'). סל אחד של ווסט בשניית הסיום של אחד ממשחקי הפליי־אוף מ־20 מטר (!) – לא יישכח לעולם.

ג'רי ווסט נולד ב־1938 במערב וירג'יניה, והיה לכוכב גדול כבר בבית הספר התיכון "הגרה המזרחית", במערב וירג'יניה. ב־1956 הצעיד את בית־הספר הזה לאליפות הסטייט עם 32.2 נקודות למשחק. בקולג' של מערב וירג'יניה היה כמובן למנהיג הקבוצה, כשהוא מחזיק ב־12 שיאי בית־הספר עד היום – לרבות 24.8 נקודות למשחק.

ב־1960, נבחר באורח טבעי לשחקן מספר 1 בדראפט של תלמידי הקולג' ומשם החל את הרומן הפורח שלו (עד עצם היום הזה) עם הלייקרס. הוא מנהל אותה ביד רמה ובמקצועיות.

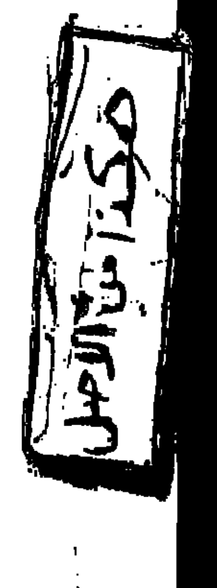
ווסט חי עם אשתו השניה, קארין ובנם הצעיר, בשכונת היוקרה בל־אייר (קרוב לביתו של מג'יק) וזוכה למעמד בלתי רגיל בעיר הגדולה.

קבוצה גדולה, כך אומרים בקליפורניה, תלויה בניהול טוב, וניהול טוב ממשיכים ואומרים בלוס־אנג'לס, זה ג'רי ווסט. ■

ג'רי ווסט כיום: הצלחות בשרשרת

ג'רי ווסט (מימין) מקבל חסימה מווילט צ'מברליין. השגים אישיים מרשימים

תחזיטוטו

שישו שכטמן

תחזית למחזור 49

1. בולון - רינגוודסיטי: ארבעת המשחקים הראשונים בטופס הם מן הליגה הראשונה בויקטוריה, למרות שבולון מוליכה את הטבלה. לאורחים יחס שערים מצויין, משחק פחות, וה־הגנה הטובה בליגה. משולש.

2. נוקס־סיטי - דונקאסטר: שתי הקבוצות סיימו בשבת שעברה את משחקיהן בתיקו. האורחים במקום לפ־ני האחרון נלחמים על הישארות בלי־גה. תיקו שלישי רצוף לנוקס־סיטי לא נראה סביר. 1, 2.

3. דנדנונג־צפון - אסנדון־סיטי: שתי הקבוצות במקומות סמוכים במר־כז טבלת-הליגה. לשתיהן כבר אין סי־כוי לזכות בראשות הטבלה, ואין חשש מירידה. ננסה תיקו סולו, גם מאחר וה־ביתיים טרם סיימו העונה בתיקו במ־גרשם.

4. סאנבורי - נונאוורינג: מאבק בין קבוצה הנאבקת על האליפות, לבין קבוצה שנלחמת נגד הירידה. אסור לזלזל באורחים שהבקיעו שתי חמישיי־ות בשלושת השבועות האחרונים. 0–0 בשנה שעברה, ומשולש השבוע.

5. אלטונה־סיטי - ווסט־גייט: עברנו לליגה השניה של ויקטוריה. האורחים עלו השבת לראש הטבלה ויי־שאפו להשאר שם. הביתיים סיימו את שלושת משחקיהם האחרונים בתיקו, ומצבם בטבלה מאפשר להם לשחק פתוח. 1, 2.

6. דנדנונג־סיטי - אלתהאם: הק־בוצה הביתית השיגה השבת ניצחון ראשון לאחר חודש. האורחים משחקים פתוח, למרות מצבם בטבלה (הפסידו בשבת 5–4 במגרשם!) כנראה שהתיקו (1–1) משנה שעברה לא יחזור. ניצחון לרנרנונג.

7. המלין - מורולבארק: למרות שהקבוצה הביתית טרם ניצחה העונה במגרשה, ספק רב אם תשיג את ניצחו־נה הראשון נגד האורחים, הנמצאים בדרכם לליגה הראשונה. סימון 2 בלי פחד.

8. רינגווד יונייטד - דובטון: למ־רות שהקבוצה הביתית עדיין נאבקת בתחתית, הרי בחודש האחרון לא הפ־סידה. בין שאר התוצאות ניצחה אפילו את מוליכת הטבלה. האורחים, שירדו השנה מן הליגה הראשונה, ישמחו אם לא ירדו לשלישית. 1.

9. סאנדרינגהאם - גילונג־צפון: משחק קשה לניחוש. לאורחים משחק פחות, לביתיים יחס השערים הגרוע ביותר בין קבוצות הצמרת. אסור גם לשכוח שלאורחים הפסד בודד בשבעת המחזורים האחרונים. משולש פותר את הבעיות.

10. וויברלי - קליפטון היל: לקבו־צה האורחת מספר ניצחונות החוץ הג־בוה בליגה. בשבת שעברה הפסידה במגרשה, ולפני שבועיים ניצחה בחוץ. נראה מה יהיה בשבת. x, 2.

11. באלגה - ספירווד: ארבעת המשחקים האחרונים ממערב אוסטר־ליה, שבשבת האחרונה לא התקיימו שם משחקים. האורחים שניצחו 2–1 בשנה שעברה, משחקים בלי חשק, לא־חר שאיבדו את הסיכוי לאליפות. 1, x.

12. בייזווטר - אוסבורן־פארק: בשנה שעברה ניצחו הביתיים 2–1, וכ־נראה שינצחו גם השבת. עד לפני חוד־שיים היו במקום האחרון, ובתקופה זו הפסידו רק שני משחקים. 1 סולו.

13. קוקבורן - אינגלווד: שתי הק־בוצות מעורבות במאבק נגד הירידה. הטבלה והביתיות הם לטובת קוקבורן, אבל אסור לשכוח שמחצית הנקודות של האורחים הושגו בשני ניצחונות בחודש האחרון. משולש.

14. קינגסווי - אתונה: המשחק האחרון בטופס הוא גם המשחק האחרון של הליגות האוסטרליות: החל מן הש־בוע הבא צפויים לנו שלושה שבועות של הליגה האנגלית. לא נרצה להיכ־של בו, מה גם שאתונה עשתה למהמ־רים בתקופה האחרונה כמה הפתעות מרות ביותר. משולש.

ויקטוריה ליגה ראשונה
(לאחר המחזור ה־19)

1.	בולין	10–26	28
2.	רינגווד סיטי	10–30	26
3.	סאנבורי	17–30	26
4.	אלביון	19–26	23
5.	אלטונה־גייט	15–22	23
6.	דנדונג־צפון	18–30	22
7.	אסנדון־סיטי	21–32	21
8.	קונס־סיטי	21–26	21
9.	ווריבי	18–16	17
10.	ריצ'מונד	28–12	13
11.	נונאורינג	24–18	12
12.	מלבורן דרום	31–20	11
13.	דונקאסטר	39–16	10
14.	מלבורן	41– 8	7

ויקטוריה ליגה שנית
(לאחר המחזור ה־19)

1.	ווסט־גייט	29–48	27
2.	סאנדרינגהאם	17–26	26
3.	מורולבאריק	16–41	25
4.	קליפטון־היל	20–37	23
5.	פראהארן־סיטי	28–42	23
6.	גילונג־צפון	28–34	22
7.	דנדונג צפון	20–25	22
8.	וויברלי	27–30	20
9.	אלטונה־סיטי	27–29	17
10.	רינגווד יונייטד	25–21	14
11.	אלתהאם	43–25	14
12.	דובטון	28–20	13
13.	המלין	47–21	9
14.	מורנינגטון	57–13	5

מערב אוסטרליה
(לאחר המחזור ה־16)

1.	סטירלינג	21–37	37
2.	אזורי	19–35	34
3.	אתונה	21–43	31
4.	קינגסווי	13–23	31
5.	ספירווד	21–36	26
6.	פרימנטאל	26–25	23
7.	בייזווטר	29–23	20
8.	גוסנלס	20–19	20
9.	קוקבורן	12–18	16
10.	אינגלווד	26–15	12
11.	אוסבורן פארק	37–14	11
12.	באלגה	34–19	8

הצעות השבוע

שיטות מלאות

משחק	סולידי 1	סולידי x	סולידי 2	הפתעות 1	הפתעות x	הפתעות 2	הגיוני 1	הגיוני x	הגיוני 2	לעשירים 1	לעשירים x	לעשירים 2
1	X	X			X		X		X	X		
2	X			X		X	X			X	X	X
3		X				X	X	X				X
4	X		X	X				X	X	X		
5		X		X	X			X		X		X
6			X		X	X	X		X		X	
7	X		X	X				X				X
8		X				X	X	X		X	X	
9	X				X	X		X		X	X	
10	X			X	X		X	X			X	
11	X					X	X			X	X	X
12	X	X		X	X		X		X	X		
13			X	X			X	X		X	X	X
14			X	X					X		X	X
שלשות	–			–			–			3		
כפולים	4			6			8			4		
טורים	16			64			256			432		

שיטה מצומצמת

משחק	מפתח (2 x 1)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2 x 1	2	x	1	2	x	1	2	x	1
2	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1
3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4	2 x 1	x	1	2	1	2	x	2	x	1
5	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	2 x 1	1	2	x	x	1	2	2	x	1
10	2 x	2 x	2 x	2 x	2 x	2 x	2 x	2 x	2 x	2 x
11	x 1	x 1	x 1	x 1	x 1	x 1	x 1	x 1	x 1	x 1
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	2 x 1	2 x 1	2 x 1	2 x 1	2 x 1	2 x 1	2 x 1	2 x 1	2 x 1	2 x 1
14	2 x 1	2	2	2	x	x	x	1	1	1

שלשות 5
כפולים 4
3888 טורים מלא
432 טורים בשיטה המצומצמת

חבלי לידה

מחר באשקלון, עוד מירוץ מכוניות – הפעם בלי קהל ■ הספורט המוטורי ממשיך בהתמודדותו העקשנית על לב הקהל והמימסד בישראל ■ עדיין לא נתגלו כל האפשרויות הרבות שיש בו

מנחם אדמון

לפני שנתיים, במירוץ פסח 85', באשקלון, הלהיב פרדי פרייהוף – נהג מירוצים אירופי המתגורר בישראל – בביצועיו המרשימים. ב"טויטה 1600" שלו, הוא ניצח בקלות הגובלת בזילזול ומתחריו הקרובים ביותר, ראו בקושי את שובל האבק שעלה מגלגליו האחוריים.

אשתקד, במירוץ פתיחת העונה, השיגו חמישה קפריסאים תוצאות מהירות יותר לפחות בשתי שניות מהישראלים.

הגלגל התהפך

העונה המצב שונה לחלוטין: במירוץ פסח 87', נהג פרייהוף ב"אופל מנטה" 270 כ"ס, ב־100 יותר מכל רכב מקומי אחר וזה לא הספיק לו. שלוש מכוניות עם נתונים נחותים ממנו בהרבה, סיימו לפניו את מירוץ "אלוף היום". הקפריסאים, שחזרו לאשקלון, השיגו זמנים נחותים מהישראליים, למרות שהתייצבו עם מכוניות עדיפות בנפח ובכח־מנוע ולמרות נסיונם הבין־לאומי העשיר.

המסקנות הברורות: הגלגל התהפך ותוצאות מירוץ פתיחת העונה מדברות בעד עצמן ומשקפות באופן בוטה את ההתקדמות שחלה בספורט המוטורי בישראל. מחר, באותו מקום, ייערך מירוץ נוסף, הפעם סגור לקהל, לשם ניסויים בשינוי שיטת התחרות.

עונת 87' היא השלישית ברציפות שמירוצי המכוניות בישראל נערכים באורח סדיר. קצב התקדמותו המקצועית של הספורט הזה – מסחרר. המירוץ הראשון נערך באשקלון כמסלול עפר שאולתר בשדה חרוש. היום ניצב שם בית מגורים. במירוץ הראשון חולקו המתחרים לשתי קטגוריות: מכוניות בנפח מנוע עד 1000 סמ"ק ועד 1300 סמ"ק. המנצח, ג'ורג' קורשיא, קנה עשרה ימים לפני כן "אלפא סוד", הוציא את הריפוד, התקין אביזרי בטיחות וכיוון את המאייד.

תקופה זו נסתיימה. המירוצים היום נערכים במרכז המירוצים הארצי באשקלון. מסלול העפר מעורר התפעלות: יש בו ישורת ארוכה וסיבובים מעניינים. מכל נקודה ביציע הקהל, ניתן לראותו בשלמותו. המכוניות נוצצות ומלוטשות והוכנו למירוצים במומחיות רבה. לבד משיפורים במערכת המיתלים והתקני בטיחות רבים שדרושים לפי התקנון, יש לכל מכונית גם מנוע משופר. הכנת חלק מהמכוניות עומדת בתנאים הבינלאומיים. גם רמת הנהיגה של המתחרים. תוך שלוש שנים עלה מספרם. בכל מירוץ הם נלחמים זה בזה לאורך המסלול ומפגינים טכניקה ושליטה מעולה. איש אינו מוותר; טעות קטנה מתבטאת מיד בעקיפה של יריב עקשן.

תקנון נוקשה

מירוצי אשקלון מותאמים עקרונית לתקן הבינלאומי של מירוצי אוטוקרוס. אורך המסלול 1200 מטר, מעל לתקן. המכוניות מתחלקות לשלוש קבוצות לפי נפח המנוע: 1000, 1300 ו־1600 סמ"ק. תקנון מפורט מגדיר מותר ואסור, מבחינת השינויים ברכב. גם את אמצעי הבטיחות הדרושים שעולים בחומרתם על רוב התקנים שבעולם. ההקפדה הוכיחה עצמה אין ספור פעמים. מתוך קרוב למאה התהפכויות שאירעו על המסלול במירוצים ובאימונים, לא נרשמה אף לא פציעת נהג אחת – הישג מרשים המנפץ את מיתוס הסכנה הכרורה, כביכול, במירוצים כאלו.

במירוץ האחרון, ב־10 ביולי, התהפכה שרון אבר, אם לארבעה ונהגת מעולה, בפיאט 127 שלה. יצאה קצת מבוהלת, אך ללא שריטה. רמת הבטיחות במירוצים היא מהישגיו הבולטים של המועדון המוטורי. הישגיו פחות בולטים בתחומים אחרים: ארגונית ומיקצועית ובכנונות החברה הישראלית לאמץ את הספורט הזה.

עד היום לא הצליח המועדון ליצור מנגנון שיפוט ומשמעת יעיל כמסגרת התנהגותית למתחרים. זה מתבטא ב"באסח", חסימות ודחיפות קלות על המסלול ו"מלחמות יהודים" מחוצה לו, כשכל נהג מנסה להטות הצדק לטובתו ולעיתים החריקות מגיעות לעיני הצופים. אירוע כזה איים להרוס את המירוץ האחרון, כששופט פסל נהג מסויים ולאחר לחצים והתלבטויות שינה החלטתו ופסל שלושה נהגים, אהוד לביא, מבכירי נהגי המועדון, נפגע מהחלטת השופטים וערך מסע מחאה פרטי לאורך המסלול. אוירת האנרכיה בכל הקשור באכיפת כללי ההתנהגות על המסלול ומשמעת הנהגים, הובילה אותו לצעד זה – מצב חמור שרורש תיקון מיידי. המועדון חייב ללמוד להיטיב עם הצופים ואח"כ עם הנהגים. הספורט המוטורי, בשלב זה של חייו, איננו איתן דיו כדי להרשו מותרות כמו מריבות פנימיות.

מכשיר אדיר

אלו הם חבלי לידה של ספורט שמעולם לא פירגנו לו בארץ. ההתמודדויות עם מנגנונים ביורוקרטים למיניהם, ארוכות ומייגעות והן עדיין נמשכות. ההכרה שיש כאן מכשיר אדיר לקירוס מכירות בתחומים מוגדרים, שעליה מתבסס ספורט יקר זה בכל העולם, בוששה לבוא. יבואני הרכב, שלפי כל כללי ההגיון צריכים לתמוך בהתלהבות בספורט הזה, נכנסים אליו בעצלתיים ובהיסוס רב, למעט אחד: "צ'מפיון" – היבואן היחיד שמתמיד להשתתף במירוצים ועושה זאת במקצועיות רבה וגם זכה בהצלחה עצומה על המסלול ובמכירות. באחרונה הצטרפה אליו חברת לובינסקי עם "ויזה 4X4". רצות שמועות על אפשרות ש"קרסו" יכניסו "רנו 5". כניסה מאורגנת של היבואנים, תוסיף מימד חדש לספורט המירוצים ויקדמו.

נקודת אור בולטת אחרת: עיריית אשקלון וראשה, אלי דיין, שנשבה בקיסמי הספורט המוטורי והכריז שאשקלון היא בירת המירוצים של המזרח התיכון. הוא חולם על היום שייערכו מרוצי גרנד פרי ברחובות אשקלון ועושה כל שביכולתו להפוך החלום למציאות. הונגריה נלחמה שנים על הזכות לארח מירוץ גרנד פרי בתחומיה ורק לפני שנתיים הצליחה. ההכנות עלו ביותר מ־15 מיליון דולר אך זרם התיירות שהגיע בעקבות המירוץ הצדיק את ההשקעה.

אלי דיין מודע לכך והצליח להדביק את מועצת העיריה בהתלהבותו. זו החליטה להתחיל בתכנון מרכז מירוצים ברמה בינלאומית ומינתה אדריכל למשימה. משרד התיירות מתעניין בפרוייקט והבטיח עזרתו. עם תחילת עונת התחרויות 87', הכריז דיין שהוא מזמין את מצרים למירוצי אשקלון כחלק מחיזוק תהליך השלום.

מעבר לבעיות הניהוליות, אירגוניות ומקצועיות ולמאבקי הספורט הצעיר וחדשני בדרכו לצמרת, קיים נתון בסיסי: יש מכוניות מצויינות ונהגים מצויינים והם מרשם בטוח למירוצים מעניינים, מלהיבים ומצליחים; הצגה ספקטאקולארית, פעלולים עוצרי נשימה – בקיצור: אטרקציה ייחודית בספורט הישראלי. ■

חיידק המירוצים

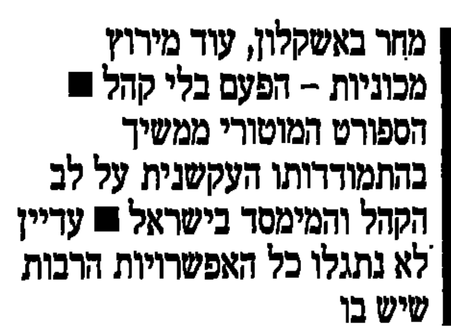
השם דוד מנשה איננו אומר הרבה לחובבי הספורט בארץ, כיוון שהוא מתמסר לענף שאיננו מצוי בראש סולם העדיפויות של התקשורת, לפחות עתה. אבל בשבילו הוא כל העולם. דוד מנשה הוא נהג מכוניות־מירוץ.

דוד, 34, נשוי+2, מקדיש כל זמנו וכל כולו לתחביב־מקצוע זה. עד כה השתתף ב־18 מירוצים שנערכו בישראל בשלוש השנים האחרונות. הישגו הגדול ביותר: בתחרות האחרונה, לפני כחודש באשקלון – מקום שלישי במיקצה הגמר ב־1300 סמ"ק.

"חיידק" המירוצים רודף אותו כבר שנים. במקצועו הוא בעל מוסך, מה שעוזר לו בהוצאות. הוא נוהג ב"אלפא סוד", שלבד משמה, הוחלף בה כמעט הכל, כדי להתאימה למירוצים. הוא גם אחד מראשי המועדון המוטורי ולכן טיפל במוסכו בחמש מכוניות מתחרות, כדי להכשירן למירוץ.

עזר רב יש לדוד ממשפחתו, שכבר ספגה את אוירת המירוצים וכל תחרות היא לה חגיגה פרטית. אשתו, לאה מעודדת וילדיו אינם מחמיצים אף מירוץ. לא מכבר בנה לבן מכונית קרטינג ובקרוב גם הוא יצטרף למירוצים, אם יהיו כאלו.

יוסי רוזנברג

1: מעלים אבק. הפז'ו 104 של מוסך "מרום הצמרת" – בנסיון עקיפה

2: מנצחי מקצה 1,300 סמ"ק. רמי שוכטוביץ', מנצח התחרות (במרכז). מימין – דורון גלנץ, שתפס מקום שני, ודוד מנשה, מקום שלישי.

3: מאבק ג'י בג'י: ניר ירון (צ'מפיון מוטורספורט), בגולף GTI, מקדים את רוני סמדרסמן, גם הוא בגולף GTI. מאוחר יותר עקף רוני את ניר, וניצח. סמדרסמן הוכתר כאלוף קבוצת הנפח 1,600 סמ"ק לעונת 86'

4: אהוד לביא ("שמני אומגה") מנסה לשווא לעקוף את "החיפושית האיומה" של מקה ניניקובסקי הפיני, המשרת בכוחות האו"ם.

5: אלון קידר (צ'מפיון מוטורספורט), הנוהג בפולקסווגן פולו, הוכתר כאלוף קבוצת הנפח 1,000 סמ"ק לעונת 86', וכנהג הטוב ביותר של השנה. קידר מנס־ציונה נחשב כיום לאחד הנהגים הטובים בארץ.

צילומים: יוסי רנה

קפטן נורווגיה טרודה סטינדל. עכשיו הם רוצים שהנשים ילמדו אותם כדורגל

נשי נורווגיה הצליחו במה שלא הצליחו הגברים שם 85 שנה: זכו באליפות אירופה בכדורגל ■ המלך במברק הברכה שלו קבע כי הוא המעריץ מס. 1 שלהן ■ כך בלעה התקשורת את העטים והמיקרופונים – כיוון שנאלצה להחביא את ציחקוקיה ולעגה נוכח ההצלחה המסחררת ■ "כדורגל נשים – כבר לא תופעה חולפת... עכשיו בואו ללמוד לשחק, בהדרכת המין היפה", אומרים בארץ הצפונית

אסתר אדלשטן (קופנהגן)

נורווגיה חגגה בימים אלו את הבלתי ייאמן – כאשר נבחרתה זכתה כאליפות אירופה בכדורגל – הישג בינלאומי ראשון בענף הפופולארי ביותר, מאז 85 שנה. אך הביאו אותו למדינה זאת דווקא נשים.

85 שנה משחקים כדורגל בנורווגיה אך מי היה מאמין שאת הכתר האירופי יביאו דווקא בנות המין היפה. "הן כתבו עתה פרק חדש בהיסטוריית הספורט של המדינה. בלעדיהן היתה האומה נותרת כאפס, בעולם הכדורגל" , זעק כמה כותרות בעיתוני נורווגיה. כן, זו המדינה הקרה – והיפה הזאת – יצאה מגידרה בגלל 11 נשים שיודעות לבעוט בכדור.

הנצחון לא יישכח במהרה מזכרונם של תוכבי הכדורגל. הם נאלצים להבליג על הבושה ולעכל את העובדה שסוף סוף הגיע גביע גם לנורווגיה, אך לא בזכות גבריה, אלא תודות לנבחרת של נשים, מליגה שכוחה, שגברה בגמר אליפות אירופה, על שוודיה 1–2.

ברכה מהמלך

"הייתי מתפוצץ מצחוק ובועט בעכוזו של זה שהיה בא ומספר לי, לפני עשר שנים כי הישועה לכדורגל הנורווגי תגיע מרגלי הזהב של הבנות שלנו וכי כל המי ומי בעולם הכדורגל הנורווגי, יזילו דמעות גיל באצטדיון אולאוואול, למראה בעיטות לשער של ... נשים", כתב בתיסכול פרשן כדורגל מקומי ידוע, שנשבע כי מעתה הוא יהיה המעריץ המושבע של ליגת הנשים.

מברק הברכה הראשון על זכייתן, הגיע לכדורגלניות האלופות ממלך נורווגיה שחתם: "בהערצה ממעריץ נלהב". ראש ממשלת נורווגיה, הגברת גרו הארלם ברונדטלנר, הפטירה למשמע הנצחון: "כמה נהדר להיות אשה בנורווגיה. התוצאה המרהיבה מורה על יחס רציני לכדורגל לנשים בנורווגיה ולאן אפשר להגיע, עם רצון של ברזל ובטחון עצמי" – והיא ידעה על מה היא מדברת. שכן היא עומדת בראש ממשלה שמרבית שריה – נשים.

כדורגל נשים, היה איפוא לקרן אור בודדה לענף הכדורגל הנורווגי, שהיה זקוק לכדורי מרץ, כמו אויר לנשימה. האווירה באיצטדיון באוסלו, ביום המשחק, היתה חגיגית. ביציעים המלאים היו כ־9000 צופים נלהבים, לאו דווקא ממין נקבה. שני מליון חובבי כדורגל היו מרותקים לטלוויזיה, שהעבירה את מהלך המשחק בשידור ישיר, רובם התכוננו להתבדח ולהשתעשע במהלך השידור.

"שנור" לכל דבר

הנצחון המפתיע היה לשמחת הכלל. לכדורגל הנשים יש בנורווגיה מסורת ארוכה של 17 שנה וחרף זאת, הן לא נלקחו מעולם ברצינות, בידי עמיתיהם. הן נאלצו להיאבק על מגרשי האימונים. "אתן מבזבזות את זמנה של הנבחרת הלאומית", הוטח כלפי הנשים בכוח.

לעומת הכדורגלנים, הן נאלצו לאסוף להן, כמו קבצניות, באמצעות תרומות והרבה מאד שנור, בגדים, כדורים ותקציב לנסיעות. עכשיו טוענים ראשי איגוד הכדורגל הנורווגית: "הרי תמיד אמרנו שכדורגל לנשים איננו תופעה חולפת בארצנו"... נו, ברור... עכשיו... כשהן מצילות את הכדורגל המקומי העלוב ומעניקות אות כבוד לענף – איש כבר לא מדבר כאן בזילזול בנוסח הידוע שמדובר ב"איזו קבוצה של טרוליות" (דמויות אגדיות במיתולוגיה הויקינגית), ענקיות, עם רגליים כמו עמודי בטון וכתפיים של מתאגרף". מעתה הניסוחים הללו ייעלמו.

את שני השערים המצויינים לנבחרת הבקיעה הקפטן, טרודה סטינדאל – דווקא צעירה ועירת"מימדימועדינה", בת 24, נוצריה ארוקה, שמכלה את ימי א' בכנסיה ולא במגרשי הכדורגל. "אין אצלי דילמה בין הדת לכדורגל", היא טענה בסיום המשחק – והוסיפה, ספק בצחוק ספק ברצינות: "ישו פוסע לצידי על המגרש".

עכשיו יש להן תיאבון

16 מדינות השתתפו בטורניר הגמר של אליפות אירופה בכדורגל לנשים. רובן כבר צברו מסורת בעניין הזה ולהן גם תקציב שמן. לנורווגיות יש מסורת, אך אין תקציב – ורק כוח הרצון העז, סייע להן להביס את כל יריבותיהן האירופיות.

אלופת אירופה לנשים, נושאת עתה את עיניה אל אליפות העולם – אף שזו עדיין איננה קיימת. יחד עם האיטלקיות, השוודיות והבריטיות, פנתה נורווגיה לא מכבר לפיפ"א לארגן, לקראת השנה הבאה, גם אליפות עולם לנשים. הן מקוות שבקשתן תתמלא.

בעקבות ההישג, לא יצטרכו עוד נשי הכדורגל בנורווגיה לדאוג למימון פעילותן. הכדורגל הנשי הוא עתה ספורט מבטיח. הספונסורים נלחמים ביניהן כדי לממנו ומוכנים להשקיע סכומים נכבדים, במיליונים –ומייעצים לנבחרת הלאומית של הגברים: "בואו ללמוד אצל הנשים איך משחקים כדורגל".

מה שהחל בנורווגיה כבדיחה, היה סיפור הצלחה. מעתה מדברים כאן על כדורגל, בלשון נקבה. ■